

Børne- og Socialministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K.

København 19.8.2018

Foreningen Stop Vold mod Børn fremsender hermed hørings svar til den nye forældreansvarslov.

Vores hørings svar har udelukkende fokus på, hvordan man i Danmark kan beskytte og støtte børn, der oplever og udsættes for vold og overgreb, og hvordan staten i tilfredsstillende grad sikrer, at Børnekonventionen, Istanbulkonventionen, Handicapkonventionen og Menneskerettighedskonventionen iagttages i det familieretlige system.

Idet psykisk- og fysisk vold og overgreb er mange facetteret, er vores hørings svar omfattende og inddelt i et juridisk, psykologfagligt og socialfagligt afsnit, hvor eksperter, indenfor disse kategorier, har assisteret med udarbejdelsen af hørings svaret.

Indledningsvist gives der en kort opsummering af den juridiske, psykologfaglige og socialfaglige kritik samt løsningsforslag til forbedring og implementering i den nye forældreansvarslov.

Efterfølgende vil et afsnit beskrive og konkretisere de mangler og blinde vinkler i lovforslaget og det nye Familieretshus, som, i foreningen Stop Vold mod Børns optik, er vigtige at få inkorporeret i Forældreansvarsloven. Dette afsnit er de to vigtigste punkter:

- Mangel på gennemsigtighed, retssikkerhed og
- Fratagelsen af klagemuligheder for forældre og børn.

Derudover ser vi gerne, at danske myndigheder sikrer, at evidensbaseret materiale inkluderes i sagsbehandlingerne, personalet specialuddannes og socialrådgivere autoriseres således at forvaltningen af Forældreansvarsloven i Familieretshuset altid følger lovgivningen og sikrer, at barnets bedste altid iagttages.

Ydermere anmoder vi Børne- og Socialministeriet om at definere *barnets bedste*, da dette pt. er et begreb, som på tværs af sektorerne fortolkes meget forskelligt til stor ugunst for specielt voldsramte børn og forældre.

Vi ser et lovforslag med tilhørende Familieretshus som havende et stort potentiale og med den rette praksis kan varetage danske børns retssikkerhed. Dog ser vi også en del udfordringer i lovforslaget og i konstruktionen af Familieretshuset, som der sættes fokus på i dette hørings svar.

Såfremt lovudkastet ikke justeres, vurderes det, at danske børn kan skades og udsættes for overgreb i langt højere grad end nu. Vi kan tillige konstatere, at der er grundlovsstridige og konventionsstridige tiltag i lovudkastet, som præciseres i høringssvaret således at børn og forældres retssikkerhed garanteres.

Med venlig hilsen

Foreningen Stop Vold mod børn

Søren Rasmussen
Ledelsessekretær

Præambel

Lovforslaget indeholder ikke præcisering af, hvordan loven skal forvaltes af de forskellige sektorer, tværfaglige medarbejdere og aktører, som inkluderes i udførelsen af Forældreansvarsloven.

1. Juridisk

Lovforslaget opfylder i sit væsentlige ikke kravene i EMRK art. 8 - ret til respekt for privatliv og familieliv, og det følger af lovforslaget, at EMRK art. 6 – ret til en retfærdig rettergang, ikke er iagttaget. Derimod ses en væsentlig mangel på retssikkerhed for borgerne, der skal have en sag behandlet i det nye familieretlige system, både en væsentlig manglende retssikkerhed ved Familieretshuset, men også ved Familieretten.

Loven skal leve op til kravene i EMRK art. 6, der også gør sig gældende ved administrative myndigheder, der har bemyndigelse til at begå indgreb i ”borgerlige rettigheder og forpligtelser”. Loven skal tillige leve op til kravene i EMRK art. 8, hvor respekten for privatliv og familieliv skal iagttages, hvilket loven i sin nuværende form ikke gør.

Lovforslaget ses tillige mangelfuldt for hvad angår den danske stats forpligtelser i medfør af Børnekonventionens bestemmelser, og lovforslaget ses i sit væsentlige, som en manglende iagttagelse af børnenes selvstændige rettigheder i forbindelse med en sag, der vedrører deres liv.

Lovforslaget ses ej heller behørigt at iagttage Istanbulkonventionen, som har til formål bl.a. at beskytte børn mod vold, heraf mod psykisk vold og andre overgreb.

Lovforslaget bør tillige præciseres således, at Handicapkonventionens bestemmelser iagttages, hvor der sker en særlig tilrettelagt sagsbehandling i sager, der omhandler børn med nedsat funktionsevne således, at sagsbehandlingen imødeser barnets særlige behov.

2. Psykologfagligt

Det er vigtigt, at danske myndigheder anerkender den store mængde af både dansk og internationalt evidensbaseret forskning, således at *barnets bedste* på alle måder iagttages. Siden 2007 har myndighederne ikke skelnet til de inter-emotionelle og psykologiske konsekvenser, som ligestillingen, mellem fædre og mødre, har haft for børn. Tilknytningen mellem den primære forælder og barnet er meget vigtig at bibeholde, da et brud, hvor barnet flytter bopæl til en ikke-primær forælder, skader barnet og efterlader varige mén med øget risiko for psykiske- og fysiske sygdomme og heraf med forringet livskvalitet til følge.

Psykisk vold, omsorgssvigt af de danske myndigheder samt den meget partiske behandling af børnesager udgør, og vil til stadighed, udgøre en stor fare for børns trivsel i Danmark, såfremt man ikke i lovforslaget specificerer hvad *barnets bedste* er.

Det er vigtigt, at de børnesagkyndige som skal være tilknyttet Familieretshuset besidder en specialistuddannelse i børnepsykologi og modtager uddannelse i voldsdynamikker og differentialdiagnoser samt traumereaktioner hos børn og forældre der udsættes for vold. Ved at sikre at børnesagkyndige besidder de rette kompetencer sikres det at *Barnets Bedste* altid er hævet over bias/partiskhed.

Autorisation af personale, herunder de børnesagkyndige er vigtige og der skal etableres uafhængige klageinstanser og komiteer. Der gøres hermed opmærksom på at Psykolognævnet IKKE er en klageinstans, men udelukkende en tilsynsinstans. Gennemsigtheden og retssikkerheden har i mange år været stærkt kompromitteret idet forældre og børn ikke har mulighed for klage over børnesagkyndigt personale. Stærkt kritiserede og dokumenterede partiske psykologer er siden 2007 blevet brugt som tredje aktør af både Statsforvaltningen og de danske retter. På nuværende tidspunkt er børnesagkyndige ikke specialistuddannede og der er ikketilstrækkelig viden om vold og traumereaktioner. I dag afsejler børnesamtaler de forskellige sektors hensigter og fortolkninger af *Barnets Bedste*, hvilket umuliggør at handle til *Barnets Bedste*.

Når *barnets bedste* ikke er defineret, så lægger det op til at *Barnets Bedste* er et subjektivt begreb som forskellige instanser kan tolke og fortolke efter behov. Det kan aldrig blive til *Barnets Bedste*.

3. Socialfagligt

Et af de væsentligste parametre i lovforslaget er en svækkelse af retssikkerheden for børn såvel som forældre. Dette ses i særdeleshed i forhold til sikring af forældre og børns ret til medvirken og inddragelse jf. Retssikkerhedsloven § 4. Et andet væsentligt element er et fortsat manglende fokus på tilstrækkelig faglig og tværfaglig indsigt og erfaring hos de medarbejdere som skal varetage opgaven. Endeligt er der fortsat store organisationskulturelle udfordringer, som primært viser sig i et menneskesyn og en faglig identitet, som får den følge at der kommer en stor barriere mellem formål og praksis.

Der ses et behov for at der sikres vilkår og rammer for indsatsen samt en tydelig ansvarspådragelse for medarbejdere som varetager disse for borgerne vidtrækkende indsatser. Det forslås, at der indføres autorisation af de medarbejdere som varetager opgaverne, med dertilhørende faglig og personlig ansvarspådragelse. Herudover forslås at der etableres en klageinstans i form af en egentlig forvaltningsdomstol idet en forvaltningsdomstol vil være til gavn for hele det offentlige systems legitime virke idet man således vil kunne sikre såvel faglighed som vilkår og rammer for dette meget vigtige arbejde.

Adoptioner uden Samtykke bør behandles i et helt særskilt system idet der i forhold til disse meget indgribende afgørelser bør sikres en skærpet professionel og ufravigeligt dokumenterbar sagsfremstilling. Dokumentationskravet svækkes i lovudkastet, hvilket øger risikoen for at misforståelser og fejl fører til vidtrækkende afgørelser med livslange konsekvenser for de berørte borgere. Der henvises blandt andet til Rigsrevisorernes undersøgelse fra 2016, som påviste fejl i op mod 80 % af alle sager.

Kvalitetssikring kunne finde sted via obligatoriske video- og lydoptagelser af samtlige møder og samtaler i sagen, som stilles til rådighed for sagens parter med henblik på at forebygge og afdække fejl og misforståelser. Dette vil samtidigt kunne danne solidt grundlag for faglig og etisk erfaringsdannelse for de ansatte medarbejdere.

Sagsnr. 2017 - 5024

HØRINGSSVAR til lov om Familieretshuset og udkast til forslag til lov om ændring af forældreansvarsloven, lov om ægteskabs indgåelse og opløsning og forskellige andre love (Ændringer som følge af lov om Familieretshuset og skærpet fokus på beskyttelsen af barnet i sager efter forældreansvarsloven).

Høring	6
Bilag 1 Juridiske bemærkninger	23
Bilag 2 Psykologiske bemærkninger.....	32
Bilag 3 Socialfaglige bemærkninger.....	41
Generelle bemærkninger	55
Litteraturliste.....	57

Høringen:**§ 1:**

§ 1. Familieretshuset har til opgave at yde støtte til børn med henblik på at sikre barnets trivsel.

Ændring;

Familieretshuset har til opgave at yde støtte til børn i samarbejde med barnets primære omsorgsperson der skal sikre barnets trivsel.

Familieretshuset skal sætte barnets bedste og barnets ret til trivsel og beskyttelse i første række.

Tilføjelse:

"Barnets bedste" skal defineres, idet der er en meget differentieret opfattelse af, hvad "barnets bedste" er.

Stk. 2. *Familieretshuset skal træffe afgørelser ud fra, hvad der er bedst for barnet. Afgørelserne skal medvirke til at sikre barnets trivsel og beskytte barnet mod vold eller anden behandling, der udsætter barnet for skade eller fare, herunder beskytte barnet mod at være vidne til vold.*

Tilføjelse:

"bedst for barnet" skal defineres, idet der er en meget differentieret opfattelse af, hvad "bedst for barnet" er.

Stk. 3. *I sager omfattet af denne lov støtter Familieretshuset parterne i at finde egne løsninger. Finder parterne ikke en løsning, skal Familieretshuset enten indbringe sagen for Familieretten eller træffe en afgørelse. Familieretshuset skal behandle sagerne på en måde, der møder parternes behov og sikrer sammenhængende forløb.*

Tilføjelse:

I sager, der er karakteriseret, som "højkonfliktsager", hvor der er mistanke om vold, psykisk vold, pædofili og / eller andre strafbare handlinger, skal forholdene undersøges til bunds. Barnets ret til beskyttelse går forud for den mistænkes ret til samvær med barnet.

Stk. 4. *Familieretshuset skal råde over børne- og familiefaglige kompetencer, herunder uddannede konfliktmæglere, der sikrer, at Familieretshuset kan udfylde dets opgaver efter stk. 1-3.*

Ændring:

Familieretshuset skal råde over specialiserede børnepsykologer indenfor vold, psykisk vold, seksuelle overgreb og anden nedværdigende behandling samt uddannede konfliktmæglere, der sikrer, at Familieretshuset kan udfylde dets opgaver efter stk. 1-3.

§ 2:

Udgå af loven: 11) *Adoptionsloven.*

Begrundelse: Familieretshusets personale findes ikke egnet til at håndtere sager om adoption. Det bemærkes i den forbindelse, at personalet fra Statsforvaltningen udgør det samme personale i Familieretshuset. Myndigheden har blot ændret navn, men vedbliver i det samme utilstrækkelige uddannelsesniveau, den samme kultur og den samme måde at arbejde på, som fra tiden 2007 og frem til dato, ikke har sikret retssikkerheden på børneområdet.

§ 2 Indsættes:

§ 2. Enhver, der behandler en sag, der vedrører forhold, der omhandler borgerlige rettigheder og forpligtelser, skal være autoriseret hertil med gyldig autorisation.

Stk. 2. Ret til at få autorisation som sagsbehandler har enhver, der har bestået en kandidateksamen, som kan ligestilles med bestået kandidateksamen i psykologi, psykologisk-pædagogisk kandidateksamen eller kandidatuddannelsen i socialt arbejde.

Stk. 3. Autorisationen efter stk. 1 og 2 meddeles af Sagsbehandlernævnet.

Stk. 4. Autorisation kan ikke meddeles den, der opfylder betingelserne for fratagelse af autorisation.

Autorisationen kan endvidere nægtes under de i borgerlig straffelovs § 78, stk. 2, nævnte omstændigheder.

Stk. 5. For behandling af ansøgning om autorisation som autoriseret sagsbehandler betales et af børne- og socialministeren fastsat gebyr.

§ 3.

Udgå af loven: § 3 *Familieretshuset er ved behandlingen og afgørelsen af en sag uafhængig af instruktioner.*

Begrundelse: Afgørelser, der omhandler borgerlige rettigheder og forpligtelser skal alene afgøres på baggrund af konventionsmæssig korrekt lovgivning og evidensbaserede oplysninger. Familieretskontoret skal følge de instruktioner, der følger af, at deres afgørelser skal være juridisk og psykologisk korrekte. Familieretshuset skal således ikke have "frie tøjler" til at begå afgørelser, som historikken fra 2007 og frem til dato har medført uoprettelig skade på børn og familier.

§ 4.**Ændring:**

Stk. 2. Familieretshuset kan under behandlingen af en sag ændre visitationen af sagen, hvis vægtige og dokumenterede grunde taler herfor, og hvis parterne er indforstået hermed.

Ændring:

Stk. 3. En beslutning om visitation kan indbringes for Familieretten efter reglerne i denne lov.

Det følger af Grundlovens § 63, at enhver administrativ afgørelse kan indbringes for domstolene til prøvelse. Der er således ingen administrative afgørelser, der skal kunne forhindres indbragt for domstolene. Familieretshuset udgør ikke en forvaltningsdomstol, men er en myndighed.

§ 5 - 9. Ingen bemærkninger.

§ 10.

Stk. 2. Familieretshuset kan indkalde parterne til et møde sammen, medmindre en part eller dennes barn har været udsat for vold, herunder psykisk vold, fra den anden part, eller der er mistanke herom, medmindre parten er indforstået med, at parterne møder sammen.

Ændring:

Stk. 2. Familieretshuset kan indkalde parterne til et møde sammen, medmindre en part eller dennes barn har været, eller oplyser at have været, udsat for vold, herunder psykisk vold, fra den anden part, eller der er mistanke herom, medmindre parten er indforstået med, at parterne møder sammen.

§ 11:**Ændring:**

Familieretshuset kan til brug for behandlingen af en sag anmode en part om oplysninger om vedkommendes egne forhold, der har væsentlig betydning for barnets ret til beskyttelse og trivsel. Hvis parten undlader at give Familieretshuset disse specifikke anmodede oplysninger, der kan medføre skade på barnet, kan Familieretshuset afgøre sagen på det foreliggende grundlag.

Begrundelse: Det følger af Persondataforordningen samt af EMRK art. 8, at enhver har ret til et privat liv. Dette gælder også i sager, der vedrører forældremyndighed og/eller samvær. Myndigheden kan således alene kræve, at der gives private oplysninger såfremt dette har væsentlig betydning for beskyttelse af et barn og i målet med at sikre et barns trivsel. § 11 skal præciseres således, at EMRK art. 8 og Persondataforordningen iagttages i sagsbehandlingen.

§ 12.

Tilføjelse: Enhver part skal oplyses seneste 10 dage fra indhentelsen af økonomiske oplysninger, hvis der indhentes oplysninger ved told- og skatteforvaltningen.

§ 13.

Udgå af loven: Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan videregive oplysninger om et barns personlige og familiemæssige forhold til Familieretshuset, hvis det er nødvendigt for Familieretshusets behandling af en sag om forældremyndighed, barnets bopæl eller samvær.

§ 13, stk. 1 opfylder formålet med de oplysninger, der skal anvendes i en sag, der vedrører forældremyndighed og/eller samvær.

Enhver har ret til privatliv, også børn, i medfør af EMRK art. 8.

§ 14: EMRK art. 8 og Persondataforordningen skal iagttages.

§ 15:

Ændring: 9) Familieretshuset skal træffe en midlertidig afgørelse om forældremyndighed eller barnets bopæl efter §§ 26 og 28 i forældreansvarsloven hurtigst muligt og så vidt muligt inden fire uger efter modtagelsen af en anmodning herom. Har barnet ikke samvær med den forælder, der anmoder om samvær, skal Familieretshuset hurtigst muligt og inden tre uger efter modtagelsen af en anmodning om fastsættelse af samvær træffe en midlertidig afgørelse om kontaktbevarende samvær, jf. § 29 a i forældreansvarsloven medmindre der er rejst bekymring om vold, psykisk vold, seksuelle overgreb eller andre strafbare handlinger begået mod barnet.

§ 16:

Ændring: Børnesagkyndig ændres til børnepsykolog.

Begrundelse: En børnesagkyndig er ikke en beskyttet titel, hvor der er en dokumenteret relevant uddannelse bag. En pædagog eller en socialrådgiver eller anden irrelevant uddannelse, kan tage på et weekendkursus og efterfølgende kalde sig for en børnesagkyndig. Børn skal alene behandles af professionelle fagpersoner, der har et lovpligtigt ansvar i kraft af deres virke, som gør sig gældende for psykologer og psykiatere.

§ 17:

Til brug for Familieretshusets behandling af en sag omfattet af denne lov varetager Børneenheden bl.a. følgende opgaver:

Ændring og tilføjelse: 1) Afholdelse af samtale med et barn efter § 5, jf. § 34, i forældreansvarsloven, § 6, stk. 2, og § 18, stk. 3, i adoptionsloven, § 22 i navneloven, § 56 a, stk. 2, i udlændingeloven og § 4, stk. 2, i værgemålsloven. Samtalen optages på lydfil således at samtalens indhold kan dokumenteres for domstolene.

2) Iværksættelse af psykologiske undersøgelser efter § 33 i forældreansvarsloven.

3) Afdækning af barnets perspektiv efter § 34 i forældreansvarsloven.

Stk. 2. Til brug for Familierettens behandling af en sag efter forældreansvarsloven og en sag om fuldbyrdelse af forældremyndighed, barnets bopæl eller samvær afholder Børneenheden samtale med barnet efter § 450 b og § 456 r, stk. 2, i retsplejeloven.

Begrundelse: Der er en bred erfaring med, at samtaler manipuleres og at børnene manipuleres under samtaler med personale fra Statsforvaltningen, det kommende Familieretshus, til brug for opfyldelse af et politisk mål. Denne sagsfremstilling og sagsbehandlingskultur er i strid med EMRK art. 6, hvorfor det er retssikkerhedsmæssigt nødvendigt, at der optages lydfil på alle samtaler ved Familieretshuset, både med voksne og med børn, så bevisbyrden for, hvad der reelt er blevet sagt, er tilstede.

§ 18 udgå af loven.

Begrundelse: Staten skal alene stille økonomi til rådighed for barnets frie valg til en repræsentant. Et barn har, i medfør af EMRK art. 6, stk. 2, ret til selv at vælge en repræsentant og det følger af Børnekonventionens artikel 9, at barnet har ret til at blive hørt.

Af fortolkningen til Artikel 9 fremgår bl.a. følgende:

“Some countries entered reservations to article 9 on the grounds that their social work authorities had powers to take children into care without a court hearing or judicial review. This is not compatible with the rights of the child.”

Kilde: IMPLEMENTATION HANDBOOK FOR THE CONVENTION ON THE RIGHTS OF THE CHILD United Nations Children's Fund (UNICEF). side 129.

Familieretshusets personale anses i øvrigt for inhabile såfremt barnet ikke er enig i afgørelsen fra Familieretshuset, hvorfor dette personale ikke kan bistå barnet i sagen – ej heller ved domstolene.

Det skal indføres i loven, at ethvert barn uanset alder, har ret til at blive hørt og skal lade sig bistå af en repræsentant såfremt det omhandler indgribende forhold omkring barnet.

Article 12(2) does not specify when the child should be heard directly and when through a representative, but given the general right under 12(1) for children to “express those views freely in all matters affecting the child”, it should be assumed that wherever children wish to speak directly to the adjudicators, this should be arranged, but that, in addition, where children are not able to represent their views adequately (through incapacity or because they need an advocate in an adversarial system), appropriate arrangements should be made. However States must recognize that appointing a person to represent the child's best interests is

not the same as children being given “an opportunity to ... make their views known” (article 9(2)) or “to be heard” (article 12(2)). Professional opinion as to the child’s best interests may sometimes conflict with the child’s own view of what is best. In such circumstances, States are obliged under the Convention to ensure that the child’s views are also heard.

Kilde:(IMPLEMENTATION HANDBOOK FOR THE CONVENTION ON THE RIGHTS OF THE CHILD United Nations Children’s Fund (UNICEF). side 129.

Familieretshuset skal ikke have bemyndigelse til at kunne tilsidesætte barnets ret til barnets repræsentant og / eller barnets bisidder og et barn uagtet alder skal have ret til at blive hørt og til at lade sig bistå af en repræsentant, der kan sikre barnets rettigheder.

§ 19 udgå af loven og erstattes af en ændret § 18, hvor barnets ret til en repræsentant og bisidder skal være fyldestgjort.

§ 20. Ingen bemærkninger.

§ 21. Bemærkning: Børne- og socialministeren skal til hver en tid iagttage de menneskeretlige konventioner og domspraksis fra Menneskerettighedsdomstolen ved ændringer af denne lov.

§ 22. Ingen bemærkninger.

§ 23. Ingen bemærkninger.

§ 24. Udgå af loven.

Begrundelse: Familieretshuset er en myndighed, der behandler sager, der omhandler borgerlige rettigheder og forpligtelser, og som særligt vedrører EMRK art. 8. Familieretshuset er således ikke et sted, hvor der ikke skal være åbenhed i sagsbehandlingen, som § 24 lægger op til. Familieretshuset skal ej heller være et sted, hvor den ene part kan påvirke en rådgiver uden at den anden part er vidende herom.

Åbenhed i sagsbehandlingen er det bærende element for en god sagsgang, og det er i overensstemmelse med de krav, der stilles i medfør af EMRK art. 6.

§ 25. Bemærkning: Sagsbehandlingen i kommunerne skal leve op til gældende lov, og ikke være subjektiv og mangelfuld, som sagsbehandlingen ses at være på nuværende tidspunkt. Der skal være mulighed for parterne at kræve, at det er sandfærdige og dokumenterede oplysninger, der kommer fra kommunalbestyrelsen til Familieretshuset således, at fejlene ikke videreføres til familieretshuset, som man ser det i dag mellem kommunalbestyrelsen, Statsforvaltningen, Ankestyrelsen og domstolene, hvor fejlene ikke rettes op, men blot tager til i styrke. Retssikkerheden skal være i overensstemmelse med kravene i EMRK art. 6.

§ 26 - § 27. Ingen bemærkninger.

§ 28.

Stk. 3. En beslutning om indbringelse af en sag for Familieretten efter stk. 1 eller 2 kan ikke indbringes for Familieretten efter reglerne i denne lov.

Ændring:

Stk. 3. En afgørelse om indbringelse af en sag for Familieretten efter stk. 1 eller 2 kan indbringes for Familieretten efter reglerne i denne lov.

§ 29.

Stk. 3. Familieretshuset sørger for tværfaglig behandling, undersøgelse og oplysning af sagen, herunder hvor det er relevant belysning af forældrenes personlige egenskaber og deres evne til at drage omsorg for barnet. Der skal foretages en børnesagkyndig undersøgelse som led i oplysningen af sagen, medmindre en sådan undersøgelse ikke er nødvendig for afgørelsen af sagen.

Ændring:

Stk. 3. Familieretshuset sørger for tværfaglig behandling, undersøgelse og oplysning af sagen, herunder hvor det er relevant belysning af forældrenes personlige egenskaber og deres evne til at drage omsorg for barnet. Der skal foretages en psykologisk undersøgelse som led i oplysningen af sagen, medmindre en sådan undersøgelse ikke er nødvendig for afgørelsen af sagen.

§ 30. Ingen bemærkninger.

§ 31.

Under Familieretshusets behandling af en § 7-sag kan Familieretshuset, kommunale myndigheder, sundhedsmyndigheder, autoriserede sundhedspersoner, politiet og anklagemyndigheden indbyrdes udveksle oplysninger om rent private forhold vedrørende barnets og parternes personlige og familiemæssige forhold, hvis udvekslingen må anses for nødvendig af hensyn til afdækningen af, hvad der er bedst for barnet, jf. § 4 i forældreansvarsloven.

Stk. 2. Udveksling af oplysninger efter stk. 1 kan ske ved afholdelse af møder.

Ændring:

Under Familieretshusets behandling af en § 7-sag kan Familieretshuset, kommunale myndigheder, sundhedsmyndigheder, autoriserede sundhedspersoner, politiet og anklagemyndigheden indbyrdes udveksle oplysninger om forhold vedrørende forhold, der omhandler en risiko for barnet, hvis udvekslingen må anses for nødvendig af hensyn til afdækningen af, hvad der er bedst for barnet, jf. § 4 i forældreansvarsloven.

Stk. 2. Udveksling af oplysninger efter stk. 1 kan alene ske skriftligt.

Begrundelse: § 31 anses i sit hele for konventionsstridig jf. EMRK art. 8 jf. EMRK art. 6. Man kan alene indhente oplysninger på en person for et specifikt forhold, og ikke omhandle mere end hvad der er nødvendigt. Alle forhold, hvor staten behandler personlige oplysninger, skal være dokumenterbar således, at retssikkerheden i behandlingen heraf dokumenteres, hvilket kræver skriftlighed.

§ 32. Ingen bemærkninger.

§ 33.

En beslutning om indbringelse af en sag for Familieretten kan ikke indbringes for Familieretten efter reglerne i denne lov.

Ændring:

En afgørelse om indbringelse af en sag for Familieretten kan indbringes for Familieretten efter reglerne i denne lov.

Begrundelse: Der er tale om en afgørelse og ikke en beslutning. Enhver administrativ afgørelse kan indbringes for domstolene jf. Grundlovens § 63.

§ 34. Ingen bemærkninger.

§ 35.

Tilføjelse: Der skal fastsættes en tidsfrist for Familieretshusets sagsbehandling jf. § 15 således, at en anmodning om separation/skilsmissе behandles hurtigst muligt.

§ 36 – 37. Ingen bemærkninger.

§ 38 - § 39. Ingen bemærkninger.

§ 40 - § 41.

Bemærkning: § 40 - § 41 opfylder ikke kravene for en retsstat og i medfør af EMRK art. 6. Enhver afgørelse, der har indflydelse på borgerlige rettigheder og forpligtelser skal kunne indbringes for domstolene jf. Grundlovens § 63.

§ 42 - § 45. Ingen bemærkninger.

§ 46. Udgå af loven jf. Grundlovens § 63.

§ 47. Ingen bemærkninger.

§ 48. Bemærkninger: Direktøren skal have et professionelt, og heraf et personligt, ansvar for myndigheden.

§ 49. Skal udgå af loven:

”Den enkelte afdeling samarbejder med de Familieretter, der er beliggende i retskredsene i det geografiske område, som afdelingen dækker. Samarbejdet omfatter navnlig afholdelse af kvartalsvise samarbejds møder samt udarbejdelse af en årlig rapport om behandlingen af familieretlige sager og samarbejdet herom.”

Begrundelse: Bestemmelsen ses direkte i strid med Grundlovens § 3 og EMRK art. 6. Magtfordelingsprincippet har til formål, at sikre retssikkerheden for borgerne.

Den lovgivende, den udøvende og den dømmende magt skal være adskilte, og derfor ikke indgå i et tæt samarbejde i en retsstat. Magtfordelingen skal netop sikre, at de tre enheder påser hinandens virke til beskyttelse af magtmisbrug overfor borgerne. Det er et direkte krav i en retsstat, at de tre enheder er adskilte. Endvidere vil det reelt forrykke magtfordelingen mellem den udøvende magt (forvaltningen) og den dømmende magt (domstolene), hvorved borgeren ikke får en retfærdig rettergang ved domstolen, hvis forvaltningen reelt vil blive tillagt en del af den dømmende magts magt ved at lade sig bistå af den dømmende magt under sagsbehandlingen.

§ 50 – 51. Ingen bemærkninger.

§ 52.

Børne- og socialministeren kan fastsætte nærmere bestemmelser om behandlingen efter denne lov af sager, der er omfattede af § 2, nr. 1-10, herunder om visitation, Børneenhedens opgaver, tilbud om rådgivning og konfliktmægling, det tværfaglige samarbejde og udveksling af oplysninger efter § 31.

Tilføjelse:

Børne- og socialministeren kan fastsætte nærmere bestemmelser om behandlingen efter denne lov af sager, der er omfattede af § 2, nr. 1-10, herunder om visitation, Børneenhedens opgaver, tilbud om rådgivning og konfliktmægling, det tværfaglige samarbejde og udveksling af oplysninger efter § 31. Ethvert tiltag, der foretages af Børne- og socialministeren skal være i overensstemmelse med de internationale menneskeretlige forpligtelser og i overensstemmelse med relevant domspraksis fra Menneskerettighedsdomstolen i Strasbourg.

Nyt kapitel 16

Tilsyn og tilsynsforanstaltninger

Tilsyn

§ 53. Sagsbehandlernævnet fører tilsyn med faglig virksomhed, der udøves i Familieretshuset af autoriserede sagsbehandlere, og med autoriserede sagsbehandlers egnethed til udøvelse af erhvervet.

Stk. 2. Sagsbehandlernævnet kan som led i tilsynet optage sager til behandling som følge af en konkret henvendelse om en autoriseret sagsbehandlers adfærd, såfremt nævnet finder, at der er tilstrækkeligt grundlag for at rejse en tilsynssag.

Stk. 3. Sagsbehandlernævnet kan endvidere som led i tilsynet af egen drift optage sager til behandling, såfremt nævnet finder, at der er tilstrækkeligt grundlag for at rejse en tilsynssag.

Stk. 4. Sagsbehandlernævnet kan afvise at iværksætte en tilsynssag på baggrund af en henvendelse om en autoriseret psykologs virksomhed, jf. stk. 2, når sagens genstand eller det forhold, som sagen vedrører, ligger mere end 5 år forud for det tidspunkt, hvor nævnet modtager henvendelsen.

§ 54. Autoriserede sagsbehandlere er forpligtede til på begæring af Sagsbehandlernævnet at afgive alle oplysninger, som nævnet finder er nødvendige for gennemførelse af tilsynet, og at medvirke ved tilsyn efter nævnets nærmere anvisninger.

Stk. 2. Sagsbehandlernævnet kan anmode arbejdsgivere for autoriserede sagsbehandlere om at afgive oplysninger, som nævnet finder er nødvendige for gennemførelse af nævnets tilsyn.

Skærpet tilsyn

§ 55. Sagsbehandlernævnet kan for en fastsat periode, der kan forlænges af nævnet, iværksætte skærpet tilsyn med en autoriseret sagsbehandler, såfremt nævnet finder, at sagsbehandleren har udvist alvorlig eller gentagen kritisabel faglig virksomhed.

Påbud

§ 56. Sagsbehandlernævnet kan give et fagligt påbud til en autoriseret sagsbehandler om ændring af dennes faglige virksomhed, hvis nævnet finder, at sagsbehandleren har udvist alvorlig eller gentagen kritisabel faglig virksomhed.

Stk. 2. Sagsbehandlernævnet kan, når der er begrundet mistanke om, at en autoriseret sagsbehandler er uegnet til udøvelsen af erhvervet som følge af forhold nævnt i § 57, stk. 1, nr. 1 og 2, give den autoriserede sagsbehandler påbud om at lade sig underkaste en lægelig eller anden sagkyndig undersøgelse og medvirke ved kontrolforanstaltninger.

Stk. 3. Sagsbehandlernævnet skal i afgørelsen om påbud efter stk. 1 og 2 anføre de forhold, der begrunder påbuddet, og som den autoriserede sagsbehandler pålægges at rette op på.

Stk. 4. Børne- og socialministeren kan fastsætte nærmere regler om indholdet og gennemførelsen af påbud efter stk. 2.

Fratagelse af autorisation

§ 57. En autoriseret sagsbehandler kan fratages sin autorisation, såfremt sagsbehandleren må antages at være til fare for andre mennesker på grund af

- 1) en lidelse, der gør den pågældende uegnet til udøvelse af hvervet, eller
- 2) sygdom eller misbrug af rusmidler eller lignende, der bevirker, at sagsbehandleren varigt eller med mellemrum befinder sig i en mangelfuld sjælstilstand, eller
- 3) udvist grov forsømmelighed ved udøvelsen af sagsbehandlerens faglige virksomhed.

Stk. 2. En autoriseret sagsbehandler kan fratages sin autorisation, hvis den pågældende overtræder et påbud udstedt i medfør af § 56.

Stk. 3. Sagsbehandlernævnet fratager en sagsbehandlers danske autorisation, som er meddelt her i landet på baggrund af autorisation i et andet land, hvis autorisationen i det andet land bliver frataget den pågældende eller på anden måde mister sin gyldighed.

Fremgangsmåde for fratagelse af autorisation

§ 58. Inden Sagsbehandlernævnet træffer afgørelse om, at en autorisation skal fratages efter § 57, stk. 1 og 2, kan nævnet indhente en skriftlig erklæring fra Retslægerådet og opfordre udøveren af hvervet til at udtale sig skriftligt eller afgive en mundtlig redegørelse i et møde, hvori også Retslægerådet kan deltage. Den pågældende skal endvidere opfordres til inden 14 dage at erklære, om sagen ønskes afgjort ved dom, eller om sagen kan afgøres af Sagsbehandlernævnet. Afgives en sådan erklæring ikke, skal Sagsbehandlernævnet indbringe sagen for domstolene.

§ 59. Sagsbehandlernævnet kan i påtrængende tilfælde, hvor den fortsatte virksomhed frembyder overhængende fare, midlertidigt fratage udøveren af hvervet autorisationen.

§ 60. Retssag om fratagelse af autorisation efter § 57, stk. 1 og 2, anlægges af Sagsbehandlernævnet i den borgerlige retsplejes former. Det kan i en dom om fratagelse af autorisation fastsættes at anke ikke har opsættende virkning. Den pågældende kan dog ikke afskediges fra en stilling på grund af fratagelse af autorisation, før der foreligger en endelig domstolsafgørelse.

§ 61. Sagsbehandlernævnet kan anmode udøveren af hvervet om at lade sig underkaste en lægelig eller anden sagkyndig undersøgelse til brug for nævnets stillingtagen til, om autorisation skal søges frataget den pågældende. Hvis den pågældende afviser at efterkomme en sådan anmodning, forelægger Sagsbehandlernævnet spørgsmålet for den ret, hvor en eventuel retssag skal anlægges. Retten afgør spørgsmålet ved kendelse. En sådan afgørelse kan også træffes, efter at der er anlagt retssag om fratagelse af autorisation.

Stk. 2. Hvis udøveren af hvervet undlader at efterkomme en kendelse om at underkaste sig en lægelig eller anden sagkyndig undersøgelse, fratager Sagsbehandlernævnet den pågældende autorisationen, og hvis der er anlagt retssag herom, bortfalder retssagen.

Stk. 3. Udgifterne ved en undersøgelse efter stk. 1 afholdes af statskassen.

§ 62. Hvis klager har fået medhold i en sag ved Sagsbehandlernævnet, skal Sagsbehandlernævnet afgive erklæring på, at sagen er egnet til domstolsprøvelse således, at klageren kan opnå oprejsning i medfør af EMRK art. 41 (reparationsreglen).

Generhvervelse og fraskrivelse af autorisation

§ 63. Sagsbehandlernævnet kan efter ansøgning give en sagsbehandler, der efter §§ 57 – 61 har fået frataget sin autorisation, tilladelse til at generhverve autorisationen, når de omstændigheder, der begrundede fratagelsen, ikke længere er til stede.

Stk. 2. Et afslag fra Sagsbehandlernævnet om generhvervelse af autorisation efter stk. 1 kan tidligst indbringes for domstolene et år efter, at der er truffet afgørelse om endelig fratagelse af autorisation eller det ved dom er nægtet den pågældende at generhverve autorisationen.

§ 64. En sagsbehandler kan over for Sagsbehandlernævnet fraskrive sig sin autorisation for tid eller indtil videre. Autorisationen generhverves, når den fastsatte tidsfrist for fraskrivelsen er udløbet, og kan i øvrigt, også inden for en fastsat tidsfrist, generhverves efter ansøgning til Sagsbehandlernævnet, såfremt de omstændigheder, der begrundede fraskrivelsen, ikke længere findes at være til stede.

Kapitel 16 A

Offentliggørelse af meddelte autorisationer, autorisationsændringer og andre tilsynsforanstaltninger

§ 65. Sagsbehandlernævnet fører en offentlig fortegnelse over meddelte autorisationer, generhvervelser og fraskrivelser på nævnets hjemmeside.

Stk. 2. Børne- og socialministeren kan fastsætte nærmere regler om sted og form for offentliggørelse efter stk. 1.

§ 66. Sagsbehandlernævnet offentliggør med navns nævnelse domme om fratagelse af autorisation efter § 57, stk. 1 og 2.

Stk. 2. Sagsbehandlernævnet offentliggør med navns nævnelse afgørelser om midlertidig eller endelig fratagelse af autorisation efter § 57, § 59 og § 61, stk. 2. Der kan ved offentliggørelse efter 1. pkt. ikke ske offentliggørelse af oplysninger om, at sagen oversendes til politiet.

Stk. 3. Bliver en autoriseret sagsbehandler i medfør af straffelovens § 79, stk. 1 eller 4, ved dom eller kendelse frakendt retten til at udøve hverv som autoriseret sagsbehandler, skal anklagemyndigheden give Sagsbehandlernævnet meddelelse herom. Sagsbehandlernævnet offentliggør med navns nævnelse de i 1. pkt. nævnte afgørelser om frakendelser.

Stk. 4: Familieretshuset offentliggør med navns nævnelse kendelser med udtalt kritik og domme om fratagelse af autorisation efter § 57, stk. 1 og 2 for sagsbehandlere, der har haft virke i Familieretshuset eller som har været samarbejdspartner med Familieretshuset.

Stk. 5. Børne- og socialministeren kan fastsætte nærmere regler om periode, sted og form for offentliggørelse efter stk. 1-3.

§ 67. Sagsbehandlernet og Familieretshuset offentliggør med navns nævnelse afgørelser om

- 1) Kritik
- 2) Alvorlig kritik,
- 3) Skærpet tilsyn og
- 4) Fagligt påbud.

Stk. 2. Der kan ved offentliggørelse efter stk. 1 ikke ske offentliggørelse af oplysninger om, at sagen oversendes til politiet.

Stk. 3. Afgørelser, der offentliggøres efter stk. 1, nr. 1 og 3, forbliver offentliggjorte i 2 år efter den dato, hvor afgørelsen er truffet. Afgørelser, der offentliggøres efter stk. 1, nr. 2, forbliver offentliggjorte indtil udløbet af den fastsatte periode for det skærpede tilsyn.

Stk. 4. Børne- og socialministeren kan fastsætte nærmere regler om periode, sted og form for offentliggørelse efter stk. 1.

Kapitel 17

Pligter for autoriserede sagsbehandlere

§ 68. En autoriseret sagsbehandler er under udøvelsen af sit erhverv forpligtet til at udvise omhu og samvittighedsfuldhed.

§ 69. Familieretshuset skal føre ordnede optegnelser over enhver autoriseret sagsbehandlers virksomhed.

Stk. 2. De i stk. 1 nævnte optegnelser skal opbevares i mindst 5 år.

Stk. 3. Den, om hvis personlige forhold der er udarbejdet optegnelser efter stk. 1, har ret til aktindsigt i optegnelserne.

§ 70. Autoriserede sagsbehandlere skal udvise omhu og uhildethed ved udfærdigelse af dokumenter, som vedrører borgeres velfærd.

§ 71. Autoriserede sagsbehandlere er personligt forpligtet af de afgivne oplysninger, og skal på forlangende kunne løfte bevisbyrden for det anførte i den udarbejdede dokumentation.

§ 72. Autoriserede sagsbehandlere er forpligtet til at tegne en ansvarsforsikring med garantistillelse.

Kapitel 18

Sagsbehandlernævnet

Nævnets sammensætning

§ 73. Sagsbehandlernævnet består af 1 fastansat formand og 6 øvrige fastansatte medlemmer.

Stk. 2. Formanden skal være en dommer, der ikke udøver dommervirksomhed ved de danske domstole. Ansættelsesproceduren sker igennem Børne- og Socialministeriet.

Stk. 3. Børne- og socialministeren beskikker de øvrige medlemmer således:

- 1) 1 medlem beskikkes efter indstilling fra Dansk Socialrådgiver Forening.
- 2) 1 medlem beskikkes efter indstilling fra Danske Handicaporganisationer.
- 3) 1 medlem beskikkes efter fælles indstilling fra Børnerådet og Børns Vilkår.
- 4) 3 medlemmer beskikkes efter ansøgning, hvor kravene om anciennitet, herunder også selvstændige erhvervsdrivende, der har haft virke for borgere i sociale sager, skal vægtes.

Stk. 4. Formanden og medlemmerne skal være uafhængige, upartiske og kompetente, og der beskikkes efter stk. 3, nr. 4, skal have bestået socialrådgivereksamen eller dermed en kandidateksamen i medfør af § 2. To af medlemmerne, der beskikkes efter stk. 3, nr. 4, skal have erfaring fra selvstændig virksomhed, der har ydet borgerrådgivning således, at medlemmerne har et indgående kendskab til borgernes syn på sagsbehandlingsgangen.

Stk. 5. Der beskikkes på tilsvarende måde som efter stk. 2-4 en stedfortræder for formanden og for de øvrige medlemmer.

Stk. 6. Formanden og de øvrige medlemmer samt stedfortrædere for disse beskikkes for 4 år ad gangen. Finder beskikkelse af formanden, et andet medlem eller en stedfortræder, jf. 1. pkt., sted i løbet af en periode, gælder den kun til periodens udløb. Formanden kan genbeskikkes. Formandens beskikkelse gælder højst indtil udløbet af den måned, hvori den pågældende fylder 70 år. Genbeskikkelse af de 6 øvrige medlemmer kan kun finde sted en gang for yderligere 4 år.

Stk. 7. Formanden og de øvrige medlemmer samt stedfortrædere for disse modtager særskilt vederlæggelse og godtgørelse for befordring for deltagelse i nævnets møder. Udgiften hertil afholdes af staten.

Stk. 8. Børne- og socialministeren fastsætter efter indhentet udtalelse fra Sagsbehandlernævnet en forretningsorden for nævnet.

Sagsbehandling m.v.

§ 73 a. Sagsbehandlernævnet kan indhente sagkyndig bistand i forbindelse med sagsbehandlingen. Hvis et nævnsmedlem ønsker det, skal der indhentes sagkyndig bistand.

Stk. 2. Formanden kan bestemme, at særligt sagkyndige eller andre kan deltage uden stemmeret ved nævnets behandling af en sag. Det kan være sig professorer og anden yderst kvalificeret bistand.

Stk. 3. Sagsbehandlernævnet afgiver en gang årligt en beretning om sin virksomhed. Sagsbehandlernævnet skal offentliggøre vejledende retningslinjer for autoriserede psykologers pligter efter kapitel 2.

§ 73 b. Sagsbehandlernesævnnet er beslutningsdygtigt, når nævnets formand eller dennes stedfortræder og 4 af nævnets øvrige medlemmer eller disses stedfortrædere er til stede, dog således at mindst 2 af de tilstedeværende opfylder kravet i § 1, stk. 1, og at mindst 1 af de tilstedeværende har erfaring som børnesagkyndig. Beslutninger træffes ved stemmeflertal. Ved stemmelighed er formandens stemme afgørende.

Stk. 2. Sagsbehandlernesævnets formand kan træffe afgørelse på nævnets vegne i sager, hvor det må anses for åbenbart, at der ikke er anledning til at iværksætte tilsynsforanstaltninger efter kapitel 1 b, og i beslutninger om ikke at iværksætte en tilsynssag, fordi sagens genstand eller det forhold, som sagen vedrører, ligger mere end 5 år tilbage, jf. § 2 a, stk. 4.

Stk. 3. Sagsbehandlernesævnnet kan overlade til sekretariatet at træffe afgørelse i sager om autorisation, jf. § 57, stk. 3, og anerkendelse af udenlandske erhvervsmæssige kvalifikationer efter regler udstedt i medfør af § 73.

§ 73 c. Sagsbehandlernesævnets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Kapitel 19

Forskellige bestemmelser

Anerkendelse af udenlandske sagsbehandlers erhvervsmæssige kvalifikationer

§ 74. Børne- og socialministeren kan fastsætte sådanne bestemmelser om udøvelse af virksomhed her i landet som sagsbehandler, som er nødvendige til gennemførelse af direktiver vedtaget af De Europæiske Fællesskaber.

Tavshedspligt

§ 75. Reglerne om tavshedspligt, jf. straffelovens § 152 og §§ 152 c-f, finder tilsvarende anvendelse på autoriserede sagsbehandlere.

Anvendelse af data

§ 75 a. Data der tilgår Familieretshuset må ikke anvendes i forskningsøjemed eller under andre forhold uden udtrykkeligt skriftligt samtykke fra de borgere, hvis data ønskes anvendt.

Orientering og vejledning

§ 75 b. Sagsbehandlernesævnnet skal orientere Social- og Børneministeriet om afgørelser vedrørende en autoriseret sagsbehandler, der virker i Familieretshuset eller i forbindelse med sagsbehandling i Familieretshuset, hvor nævnnet har udtalt alvorlig kritik, jf. § 2 c, stk. 2, iværksat skærpet tilsyn, jf. § 2 d, givet et påbud, jf. § 2 e, eller midlertidigt eller endeligt frataget autorisation, jf. §§ 3 og 5.

§ 75 c. Politiet skal orientere Sagsbehandlernesævnnet om sager, der omhandler autoriserede sagsbehandlere.

Kapitel 20

Straffebestemmelser

§ 76. En autoriseret sagsbehandler, der gør sig skyldig i grov eller gentagen forsømmelse eller skødesløshed under udøvelsen af sit hverv, straffes i overensstemmelse med Straffelovens kapitel 16.

§ 77. Har handlingen medført velfærdsfortabelse for en borger, straffes den autoriserede sagsbehandler i overensstemmelse med Straffelovens § 146.

§ 78. Direktøren for Familieretshuset har en skærpende forpligtelse til at påse, at de autoriserede sagsbehandlere udfører deres hverv i overensstemmelse med gældende lov og i overensstemmelse med god sagsbehandlingsadfærd.

§ 79. Med bøde straffes direktøren for Familieretshuset, der har gjort sig skyldig i grov eller gentagen forsømmelse eller skødesløshed under udøvelsen af sit hverv i medfør af § 78. Har handlingen medført velfærdsfortabelse for en borger, straffes direktøren i overensstemmelse med Straffelovens § 146 jf. § 23.

§ 80. Med dagsbøder på kr. 300,- straffes Familieretshuset for overtrædelse af de i § 15 og § 35 fastsatte frister. Bøderne indbetales til en oprettet erstatningsfond, hvor borgerne, der har lidt velfærdsfortabelse grundet handlingen forvoldt ved Familieretshuset, kan søge erstatning.

Udkast til lovens Kapitel 16 ”Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser m.v. Ikrafttræden”: Ingen bemærkninger.

Udkast til lovens § 56: Ingen bemærkninger.

BILAG 1**Juridiske bemærkninger:**

Indledningsvis bemærkes det, at Byretterne, Vestre Landsret, Østre Landsret, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolenes Tjenestemandsförening, Domstolsstyrelsen er på høringslisten.

Det følger af Grundlovens § 3, at domstolene henhører under den dømmende magt og ikke under den lovgivende magt.

Det følger af Magtfordelingsprincippet, at dette princip, er et grundlæggende princip, der skal gøre sig gældende i en retsstat således, at den lovgivende, den udøvende og dømmende magt, kan kontrollere hinanden for magtmisbrug mod befolkningen. Dette kan i midlertidig ikke lade sig gøre, når de tre grene ikke er adskilt og når personer fra grenene bevæger sig ind over andre grene.

Det følger af EMRK art. 6, at magtfordelingsprincippet, er det bærende element for en retsstat, hvorfor der rejses kritik af, at domstolene er med i det lovforberedende arbejde.

Europarådet:

Europarådet har den 6. juni 2018 afgivet en bindende rapport *"Striking a balance between the best interest of the child and the need to keep families together"* for de ratificerede lande, der præciserer staternes forpligtelse til at sikre, at børn beskyttes og forbliver hos deres primære omsorgsperson. I denne forpligtelse, er staterne i særdeleshed forpligtede til at sikre retssikkerheden i sager, der vedrører familier.

Rapporten blev udarbejdet på baggrund af en gennemgribende undersøgelse foretaget af Norge, hvis børneområde er identisk med det danske, hvor retssikkerheden ikke er tilfredsstillende.

Af rapportens pkt. 4 fremgår:

"Furthermore, Article 8 of the European Convention on Human Rights (ETS No. 5) makes it clear that citizens are entitled to respect for their private and family lives. Expanding on this provision, the European Court of Human Rights has said in the case of R.M.S. v. Spain that "[t]he Court takes into consideration the fact that it is an interference of a very serious order to split up a family. Such a step must be supported by sufficiently sound and weighty considerations in the interests of the child"."

Rapporten *"Striking a balance between the best interest of the child and the need to keep families together"* vedlægges i sin fulde længde, idet denne rapport skal iagttages i forbindelse med lovarbejdet.

I vores høringsvar, er der indsat bestemmelser, der har til formål at sikre, at den danske stat lever op til sin forpligtelse i medfør af EMRK art. 6.

Det ses ikke i lovudkastet, at man har indført bestemmelser, der dels sikrer, at sagsbehandlingen er retssikkerhedsmæssig korrekt eller sikrer, at de sagsbehandlere, der har ansvaret for sagsbehandlingen, er personligt ansvarlige for sagen, som EMRK art. 41 forpligter den danske stat til. Enhver ansat i en offentlig eller statslig myndighed, der behandler sager, der vedrører borgeres velfærd, er personlig ansvarlig for de krænkelser af menneskerettighederne, der måtte ske.

I vores høringsvar, er der indsat bestemmelser, der har til formål at sikre, at den danske stat lever op til sin forpligtelse i medfør af EMRK art. 41.

EMRK art. 8:

Der ses gennemgående mange krænkelser af EMRK art. 8 i lovudkastet til den nye Forældreansvarslov. Lovudkastet tilsidesætter enhver familie og ethvert barns ret til privatliv, hvilket vores høringsvar har til formål at sikre ændret således, at den danske stat lever op til sin forpligtelse i medfør af EMRK art. 8 – retten til privatliv.

Af høringslisten smh. med udtalelser fra såvel Socialministeren, som fra Pernille Rosenkrantz-Theil fra Socialdemokratiet, kan konstateres, at man ved den danske stat har til hensigt at tvangsbortadoptere børn, der kommer i forbindelse med Familieretshuset. Det forhold rejses der meget skarp kritik af, og der rejses en skarp kritik af den "fordækthed", der følger hermed.

Af rapporten "*Striking a balance between the best interest of the child and the need to keep families together*" fra Europarådet fremgår direkte, at staterne skal sikre, at familierne forbliver samlet, og hvis der skal ske en adskillelse grundet barnets sikkerhed i form af en anbringelse udenfor hjemmet, er staten forpligtet til at arbejde hen imod en forening af familien igen, idet en anbringelse udenfor hjemmet alene må være en midlertidig foranstaltning.

En permanent adskillelse af barnet og dets familie i form af tvangsbortadoption, er kravene for et sådant indgreb, på nuværende ved at blive prøvet i Storkammeret ved Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol i sagen CASE OF STRAND LOBBEN AND OTHERS v. NORWAY, Application no. 37283/13, og der henstilles til, at man i den danske stat udviser respekt for PACE og Europarådets vurdering af dette spørgsmål samt udviser respekt for Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols bedømmelse heraf, når CASE OF STRAND LOBBEN AND OTHERS v. NORWAY er endeligt afgjort.

En administrativ frihedsberøvelse af et barn henhører under EMRK artikel 5

En anbringelse udenfor hjemmet betegnes som en frihedsberøvelse i medfør af Grundlovens § 71 jf. EMRK art. 5:

"1. Enhver har ret til frihed og personlig sikkerhed. Ingen må berøves friheden undtagen i følgende tilfælde og i overensstemmelse med den ved lov foreskrevne fremgangsmåde:

- a) lovlige forvaring af en person efter domfældelse af en kompetent domstol;
- b) lovlige anholdelse eller forvaring for ikke-efterkommelse af en domstols lovlige påbud eller for at sikre opfyldelsen af en ved lov foreskrevet forpligtelse;
- c) lovlige anholdelse eller forvaring af en person med det formål at stille ham for den kompetente retlige myndighed, når der er begrundet mistanke om, at han har foretaget en retsstridig handling, eller når der er rimelig grund til at anse det for nødvendigt for at hindre ham i at foretage en retsstridig handling eller i at flygte efter at have fuldbyrdet en sådan;
- **d) forvaring af en mindreårig ifølge lovlige kendelse med det formål at føre tilsyn med hans opdragelse eller for at stille ham for den kompetente myndighed;**
- e) lovlige forvaring af personer for at hindre spredning af smitsomme sygdomme, af personer der er mentalt abnorme, drankere, narkomaner eller vagabonder;
- e) lovlige forvaring af personer for at hindre spredning af smitsomme sygdomme, af personer der er mentalt abnorme, drankere, narkomaner eller vagabonder;
- f) lovlige anholdelse eller forvaring af en person for at hindre ham i uretmæssigt at trænge ind i landet eller af en person, mod hvem udvisnings- eller udleveringssag er svævende.

2. Enhver, der anholdes, skal ufortøvet på et sprog, som han forstår, underrettes om grundene til anholdelsen og om enhver mod ham rettet anklage.

3. Enhver, der anholdes eller tages i forvaring i henhold til bestemmelserne i denne Artikels stk. 1 c), skal ufortøvet stilles for en dommer eller anden øvrighedsperson, der ved lov er bemyndiget til at udøve domsmyndighed, og skal være berettiget til rettergang inden en rimelig tid, eller til at blive løsladt i afventning af rettergang. Løsladelsen kan gøres betinget af sikkerhed for, at den pågældende giver møde under rettergangen.

4. Enhver, der berøves friheden ved anholdelse eller forvaring, skal være berettiget til at tage skridt til, at der af en domstol træffes hurtig afgørelse om lovligheden af hans forvaring, og at hans løsladelse beordres, hvis forvaringen ikke er retmæssig;

5. Enhver, der har været genstand for anholdelse eller forvaring i modstrid med bestemmelserne i denne Artikel, har ret til erstatning."

Jon Fridrik Kjølbro anfører i "Den Europæiske Menneskerettighedskonvention - for praktikere", 3. udgave, Jurist- og Økonomforbundets Forlag 2010, side 285, nederst, side 286, øverst:

"..Konventionen stiller nogle krav til frihedsberøvelsens formål. For at være forenelig med konventionen skal en frihedsberøvelse varetage mindst ét af de formål og dermed være omfattet af mindst en af de frihedsberøvelsesgrunde, der er opregnet i litra a til f. Opregningen af tilfælde, hvor frihedsberøvelsen kan være forenelig med konventionen, er udtømmende og udgør en undtagelse fra retten til frihed og skal

derfor fortolkes indskrænkende. Det gælder, selv om der er tale om bekæmpelse af f.eks. organiseret kriminalitet."

I den danske stat sker frihedsberøvelser af børn ud fra et skøn, og i alt for mange sager, på baggrund af fejlagtig sagsbehandling, der ikke lever op til den nationale lovgivning eller de internationale konventioner.

Domspraksis fra EMD:

Af praksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol fremgår klart og tydeligt, at enhver anbringelse udenfor hjemmet alene skal være:

"Temporary measure" og at ethvert skridt i forbindelse med en tvangsfjernelse skal være foreneligt med det endelige mål at genforene familien ("ultimate aim of reuniting the natural parents and the child").

Af sag **Veniosov mod Ukraine afgjort af EMD den 15. december 2011 under sagsnummer 30634/05** udtaler EMD i præmis 43, at listen over undtagelser til retten til frihed i artikel 5, § 1, er udtømmende ("exhaustive"), og at undtagelserne skal være genstand for en indskrænkende fortolkning ("a narrow interpretation").

Præmis 43 har følgende indhold på originalsproget: *"The Court reiterates that, in proclaiming the right to liberty, Article 5 § 1 contemplates the physical liberty of the person and its aim is to ensure that no one should be dispossessed of this liberty in an arbitrary fashion. The list of exceptions to the right to liberty secured in Article 5 § 1 is an exhaustive one and only a narrow interpretation of those exceptions is consistent with the aim of that provision (see Doronin v. Ukraine, no. 16505/02, § 52, 19 February 2009, with further references)."*

Af FN-konventionen af 20 november 1989 om Barnets Rettigheder (Børnekonventionen) fremgår af artikel 9, stk. 1, og af artikel 18, stk. 2, følgende:

Artikel 9, stk. 1, Deltagerstaterne skal sikre, at barnet ikke adskilles fra sine forældre mod deres vilje, undtagen når kompetente myndigheder, hvis afgørelser er undergivet retlig prøvelse, i overensstemmelse med gældende lov og praksis bestemmer, at en sådan adskillelse er nødvendig af hensyn til barnets tarv.

En sådan beslutning kan være nødvendig i særlige tilfælde, f.eks. ved forældres misbrug eller vanrøgt af barnet, eller hvor forældrene lever adskilt og der skal træffes beslutning om barnets bopæl.

Af artikel 18, stk. 2 fremgår, med henblik på at sikre og fremme de rettigheder, der er indeholdt i denne konvention, at deltagerstaterne skal yde passende bistand til forældre og værger ved disses udførelse af deres pligter som opdragere af børn og skal sikre udviklingen af institutioner, ordninger og tjenesteydelser til omsorg for børn.

FN's børnekomite "(COMMITTEE ON THE RIGHTS OF THE CHILD) udtaler i "Concluding observations - Denmark" af 23. november 2005 bekymring over det stigende antal anbringelser uden for hjemmet af børn i Danmark.

I præmis 33 udtales det blandt andet, at "en grundig vurdering af behovet for" ("a thorough assessment of the need of") anbringelse af børn uden for hjemmet ikke altid finder sted i Danmark, og at kontakten mellem det anbragte barn og forældrene er "meget begrænset" ("very limited"). I præmis 34 anbefales det blandt andet, at de danske myndigheder øger indsatsen med at yde støtte til børnene og deres forældre med henblik på at begrænse antallet af anbringelser uden for hjemmet.

I FN's "Guidelines for the Alternative Care of Children" af 24. februar 2010. I afsnit II (a), punkt 3, fastslås princippet om, at anbringelse af børn uden for deres familie skal tilrettelægges således, at man mest muligt øger muligheden for, at barnet kan returnere til sin familie. I de efterfølgende afsnit beskrives den indsats, som myndighederne skal foretage for at støtte familier i at kunne passe deres egne børn.

I punkt a i afsnittet om "Children deprived of a family environment" i "Concluding Observations" of the Committee on the Rights of the Child vedrørende Danmark af 4. februar 2011 anbefaler komiteen, at de danske myndigheder i højere grad "tilbyder tilstrækkelig støtte" ("provide appropriate support") til familier for at begrænse omfanget af anbringelse af børn uden for hjemmet.

I **UfR 1995.151 VLD** blev Ankestyrelsens afgørelse i en sag om anbringelse af et barn uden for hjemmet uden forældrenes samtykke af landsretten underkendt som ugyldig, idet planen for barnets ophold uden for hjemmet led af væsentlige mangler. Landsretten udtalte nærmere: "*Da den i sagen foreliggende plan hverken indeholder en angivelse af den forventede varighed af anbringelsen eller en beskrivelse af den påtænkte behandling af barnet samt ej heller en angivelse af, hvilke foranstaltninger der påtænkes iværksat for familien, findes planen ikke at opfylde betingelserne i bistandslovens § 66 b, stk. 2, hvilket burde have været påset af Den Sociale Ankestyrelse. Herefter findes Den Sociale Ankestyrelsens afgørelse at lide af så væsentlige mangler, at den må tilsidesættes som ugyldig.*"

I 1995 synes retssikkerheden at være intakt ved de danske domstole, hvilken retssikkerhed ikke er opretholdt.

I sag **K. og T. mod Finland afgjort af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol EMD (Storkammeret) 12. juli 2001 under sagsnummer 25702/94**, blev EMRK artikel 8 anset for krænket blandt andet fordi, myndighederne ikke havde gjort sig tilstrækkelige anstrengelser for at forsøge at genforene familien i et tilfælde, hvor der var sket tvangsfjernelse af familiens børn.

Det fremgår af sagen, at moderen havde været tvangsindlagt flere gange med psykiatriske lidelser (blandt andet skizofreni), da hendes søn "M" i 1993, der dengang var 4 år gammel, blev anbragt på et børnehjem med moderens samtykke. I juni 1993 fødte moderen endnu et barn "J", som straks blev fjernet fra moderen. 14 dage senere blev den anbringelsen af sønnen M ændret til også at være tvangsmæssig. Som begrundelse for anbringelse af J uden for hjemmet uden forældrenes samtykke henviste myndighederne til moderens sygdom og de foreliggende oplysninger om aggressiv adfærd fra moderens side. For så vidt angik faderen henviste myndighederne til, at han ikke kunne overkomme pasningen af både den syge moder og det nyfødte barn. Også efter tvangsfjernelsen af børnene fortsatte moderen med mellemrum at blive indlagt på psykiatrisk hospital såvel frivilligt som tvangsmæssigt. Faderen flyttede i juli 1993 i familiecenter sammen med det nyfødte barn J. Moderen fik tilladelse til at besøge børnene, når der var en sygeplejerske til stede.

Børnene blev efter nogen tid overført til en plejefamilie.

Forældrene måtte besøge børnene en gang om måneden i 3 timer ad gangen. Derudover ville plejefamilien besøge forældrene sammen med børnene hver 6. måned (præmis 77). I præmis 60 udtaler en sagkyndig, at et samvær af det omhandlede omfang var tilstrækkeligt til, at familien ville kunne genforenes, hvis det senere viser sig, at det ikke længere er nødvendigt, at børnene er tvangsfjernede. I november 2000 ophævede myndighederne kravet om, at samværet skulle være overvåget. Der skulle være et samvær om måneden. Hver 2. måned skulle være i forældrenes hjem, hvor børnene ankommer lørdag kl. 11 og rejser søndag kl. 16.00. De øvrige besøg skulle være hos plejefamilien, og de skulle strejke sig fra kl. 11.00 om søndagen og frem til kl. 17.00. Derudover tillodes det, at børnene kom på ferie hos forældrene 2 uger i sommerferien og en enkelt dag og nat i julen. Af præmis 179 følger det, at EMD (Storkammeret) fandt, at det udgjorde en krænkelse af EMRK artikel 8, at myndighederne ikke havde udvist større anstrengelser i forsøget på at genforene familien, end tilfældet var. I præmis 178 udtales, at artikel 8 kræver, at det er et vejledende princip ("guiding principle"), at tvangsfjernelse skal anses for en midlertidig foranstaltning ("temporary measure"), og at ethvert skridt i forbindelse med en tvangsfjernelse skal være foreneligt med det endelige mål at genforene familien ("ultimate aim of reuniting the natural parents and the child").

Den foreløbige anbringelse af det nyfødte barn J blev anset for en selvstændig krænkelse af moderens rettigheder. I præmis 168 udtaler storkammeret blandt andet, at det er en særdeles indgribende foranstaltning at tage et nyfødt barn fra sin mor, og det kræver ekstraordinære grunde at fjerne et nyfødt barn fra sin mor. Storkammeret bemærkede blandt andet, at det ikke var oplyst, at myndighederne havde overvejet andre midler end tvangsfjernelse (også præmis 168). Afsnittet afsluttes således: "*.....when such a drastic measure for the mother, depriving her totally of her new-born child immediately on birth, was contemplated, it was incumbent on the competent national authorities to examine whether some less intrusive interference into family life, at such a critical point in the lives of the parents and child, was not possible.*"

EMD fandt i ovenstående sag, at – på trods af reel psykisk sygdom – at der var sket en krænkelse af EMRK art. 8, idet myndighederne ikke havde gjort tilstrækkeligt for at bringe familien sammen igen.

I sag R mod Finland afgjort af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (EMD) den 30. maj 2006 under sagsnummer 34141/96 blev der statueret krænkelse af EMRK artikel 8.

Den 24. november 1992 indvilgede et barns forældre i, at barnet, der var 5 år gammelt, blev anbragt uden for hjemmet. Anbringelsen var blandt andet begrundet i, at moderen, der havde udviklet en psykiatrisk lidelse, optrådte voldeligt over for barnet, og at hverken faderen eller moderen kunne yde den tilstrækkelige omsorg for barnet. I starten kunne barnet komme på besøg hos sin far. Af præmis 12 fremgår det imidlertid, at myndighederne inddrog faderens tilladelse til at få barnet på besøg i sit hjem, idet man konstaterede, at barnet begyndte at masturbere, hvilket man overvejede kunne skyldes seksuelt misbrug af barnet. Han fik nu tilladelse til at besøge barnet 1 gang og nogle gange 2 gange om måneden på børnehjemmet. Fra juni 1994 kunne barnet igen komme på besøg hos faderen en gang om måneden. Myndighederne overvågede ikke på noget tidspunkt hjemmebesøgene.

Af præmis 12 fremgår yderligere, at det fremgår af journalark, at det på et møde den 1. december 1992, hvor faderen deltog, blev besluttet, at faderen kunne besøge sønnen cirka 2 gange om måneden, idet "konstante" besøg kunne virke forstyrrende på barnet. Af præmis 14 fremgår, at det af myndighedernes journal fra 11. marts 1993 fremgår følgende: "... Idet det ikke længere er hensigten at få barnet placeret hos sine forældre, men derimod hos plejeforældrene, bør processen med hensyn til at få barnet adskilt fra forældrene fortsættes". Af præmis 20 fremgår det, at forvaltningen 4. november 1994 besluttede ikke at hjemgive barnet, efter at faderen forudgående havde begæret det hjemgivet.

Det blev også besluttet, at man ville arbejde for, at barnet skulle forblive hos plejeforældrene (også præmis 20). Af præmis 21 og 23 fremgår det, at faderen indbragte forvaltningens afgørelse for retten, og at retten ikke imødekom faderens anmodning om, at barnet skulle undersøges af en af faderen navngiven psykiater. Retten stadfæstede forvaltningens afgørelse og opretholdt anbringelsen.

Den 1. juni 1995 blev barnet placeret hos en plejefamilie 150 km. fra faderens hjem. I indledningen af præmis 89 udtaler EMD blandt andet: "EMD skal gentage det ledende princip, hvorefter en tvangsanbringelse skal anses som en midlertidig foranstaltning, som skal afbrydes, så snart forholdene tillader dette, og at ethvert skridt, der fører til midlertidig anbringelse uden for hjemmet, skal være forenelig med det ultimative krav forsøg på at genforene de biologiske forældre og barnet". I præmis 94 konkluderer EMD, at artikel 8 er krænket.

EMD henviser i præmis 92 og 93 blandt andet til, at faderen i begyndelsen kun fik lov til at besøge barnet 2 gange om måneden og senere kun en gang hver anden måned. Dette hindrede efter EMDs opfattelse muligheden for, at familien kunne genforenes, hvilket er i strid med EMRK artikel 8, med mindre der foreligger ganske særlige omstændigheder. EMD fandt også, at der gik lang tid, inden faderen fik aktindsigt i journalark vedrørende barnet.

Af sagerne fra EMD kan det konstateres, at staterne, der har begået disse forhold, alle er blevet dømt for krænkelse af art. 8, idet en anbringelse udenfor hjemmet alene skal være en midlertidig løsning og idet staterne har et ansvar for at bringe familien sammen igen så snart, at forholdene taler herfor.

I sag **P, C og S mod Storbritannien afgjort den 16. juli 2002 under sagsnummer 56547/00 udtaler Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol** i indledningen af præmis 113 generelt: *"The mutual enjoyment by parent and child of each other's company constitutes a fundamental element of family life, and domestic measures hindering such enjoyment amount to an interference with the right protected by Article 8 of the Convention"*.

Deraf følger, at udgangspunktet er, at EMRK artikel 8 beskytter forældres og børns ret til at være sammen, og at foranstaltninger i national lovgivning, der forhindrer dette, kan være i strid med artikel 8.

Af præmis 113 følger imidlertid også, at EMRK anerkender, at børn kan tvangsfjernes fra deres familie, hvor dette anses for "necessary in a democratic society" ("nødvendigt i et demokratisk samfund"). I præmis 116 udtales det - også som en generel forudsætning - følgende: *"While the authorities enjoy a wide margin of appreciation in assessing the necessity of taking a child into care, in particular where an emergency situation arises, the Court must still be satisfied in the particular case that there existed circumstances justifying the removal of the child, and it is for the respondent State to establish that a careful assessment of the impact of the proposed care measure on the parents and the child, as well as of the possible alternatives to taking the child into public care, was carried out prior to implementation of such a measure"*. Heraf følger, at det under en sag ved EMD er de nationale myndigheder, som skal bevise ("establish"), at man har foretaget en omhyggelig ("careful") vurdering af det påtænkte indgrebs indvirkning på forældrene og barnet, og at man inden iværksættelsen af en tvangsfjernelse omhyggeligt har overværet mulige alternativer til tvangsfjernelse ("possible alternatives to taking the child into public care").

I sagen var en mor den 7. maj 1998, kl. 04.42 blevet indlagt for at føde ved kejsersnit. Moderen var straffet for tidligere at have vanrøgtet sit tidligere barn. Samme dag, kl. 10.30 besluttede kommunen, at barnet skulle tvangsfjernes. Kl. 16.00 fjernede socialrådgivere fra kommunen barnet fra moderen, der fortsat lå på hospitalet. EMD fandt, at dette udgjorde en krænkelse af artikel 8.

Af præmis 132 fremgår blandt andet, at myndighederne under sagen ved EMD havde henvist til, at man ikke kunne tillade overvåget samvær mellem barnet og forældrene, idet der havde været et spændt forhold mellem forældrene og personalet på hospitalet, og at hospitalet derfor ikke kunne tage ansvaret for barnets sikkerhed, hvis det skulle forblive hos moderen under indlæggelsen. EMD noterede sig blandt andet, at moderen var så svag efter fødslen, at hun var nødt til at ligge i sengen. EMD fandt, at det ikke var åbenbart, at det ikke var muligt, at barnet og moderen kunne forblive sammen under opholdet på hospitalet under overvågning, idet moderens muligheder for at skade barnet på dette tidspunkt har været væsentligt mere begrænset end efter udskrivningen. Derudover fandt EMD, at der ikke forelå oplysninger om, at moderen ville udsætte barnet for livsfare. Det var ikke godtgjort, at den fare, der eventuelt var,

kunne modvirkes med mindre indgribende foranstaltninger. Som det fremgår af afgørelsens præmis 131 anser EMD tvangsfjernelsen af et nyfødt barn fra sin moder for "traumatisk for moderen" og udsætter hendes fysiske og mentale helbred for pres, og det berøver den nyfødte baby for nærkontakt med dennes naturlige moder herunder muligheden for at få bryst.

Grundet den måde, hvorpå sagsbehandlingen i Danmark generelt udøves, hvor der er en fejlprocent på 60 % på landsplan i sager, der vedrører børn, findes det meget betænkeligt, at man fra den danske stats side har et formål med Familieretshuset, der skal udmunde i tvangsbortadoptioner fremfor at sikre, at den danske stat lever op til kravene i de ratificerede menneskerettighedskonventioner.

Yderligere inkorporering i den nye Forældreansvarslov

Følgende henstillinger ifølge den danske stats internationale forpligtelser ses ikke iagttaget i udkast til den nye Forældreansvarslov, som skal inkorporeres til beskyttelse af børn og kvinders rettigheder.

CEDAW-rapport af den 15. marts 2016; Opfordringer til den danske stat, der skal indfries for at leve op til Børnekonventionen og Istanbulkonventionen. Rapporten vedlægges nærværende høringsvar.

GREVIO-Baseline Evaluation Report Denmark af 24. november 2017. Rapporten vedlægges nærværende høringsvar.

United Nations Committee on the Rights of the Child - Concluding observations on the fifth periodic report of Denmark af 29. september 2017. Rapporten vedlægges nærværende høringsvar.

BILAG 2

Psykologi**Indledning:**

Det ses ikke i lovudkastet, at man har taget højde for at minimere skadevirkningerne på de børn, der måtte få en sag i det familieretlige system. Derimod ses det, at man vil forøge skaderne på børnene ved at fastholde ligestillingstankegangen samt forøge antallet af tvangsbortadoptioner.

I vores høringssvar indgår en præcisering af de uoprettelige skader, der forvoldes på børn, hvis ikke lovtæksten kommer til at tage behørigt hensyn til, at praksis på børneområdet ændres markant således, at barnets bedste og retten til trivsel er i overensstemmelse med den evidensbaserede forskning, der foreligger på området. Danske børnefamilier skal derfor ikke anvendes til brug for ny forskning.

Af lovforslaget og bemærkningerne hertil, kan konstateres, at den evidensbaserede forskning, der påviser de skader, der påføres børn i forbindelse med måden, hvorpå, man hidtil har praktiseret forældreansvarsloven ikke er inkluderet. Da de emotionelle, psykologiske- såvel som de fysiske skader, der påføres børn, når sagsbehandlingen ikke lever op til kravene i - dels den nationale lovgivning, og i særdeleshed i henhold til de internationale konventionsforpligtelser, medfører dette, at danske myndigheder påfører uoprettelige skader på børn, der som følge heraf vokser op med alvorlige psykiske mén og forringet trivsel i voksenlivet.

Det forhold bør indtænkes i den nye lovgivning mhp. at leve op til de internationale forpligtelser og mhp. at minimere skaderne, der påføres børn, og herved påføres vores samfund.

De evidensbaserede skadevirkninger på børn ved separation fra den primære omsorgsperson.

I november 2007, før den daværende nye Forældreansvarslov trådte i kraft, udgav Aarhus Universitet en videnskabelig artikel baseret på et gennemgribende forskningsprojekt fra årene 1973 - 2005 baseret på 2 mio. forsøgspersoner, der havde til formål at finde årsagssammenhænge til fire psykiatriske diagnoser.

Den videnskabelige artikel "*A comparison of selected risk factors for unipolar depressive disorder, bipolar affective disorder, schizoaffective disorder, and schizophrenia from a danish population-based cohort.*" af Thomas Munk Laursen, MSc, PhD; Trine Munk-Olsen, MSc; Merete Nordentoft, MPH, PhD; and Preben Bo Mortensen, DMSc påviser, at en adskillelse fra den primære omsorgsperson medfører en væsentlig risikofaktor for, at barnet udvikler enten skizofreni, bipolar affektiv sindslidelse, skizoaffektiv sindslidelse, skizofreni, unipolar depressiv lidelse, hvor der tillige kan medføre krydsdiagnosticeringer.

Allerede i årene efter anden verdenskrig blev det påvist, at børn, der fratages sin primære omsorgsperson, udvikler en række forandringer i deres DNA, når de sammenlignes med børn, der *ikke* fjernes fra sine forældre/sin forælder. Forandringerne ved DNA-ændringer, vil igennem hele livet påvirke, hvilke gener, der er aktive versus inaktive. Dette medvirker til at forklare, hvorfor de (tvangs)fjernede/bortadopterede og

børn, der adskilles fra deres primære omsorgsperson langt oftere, udvikler en lang række problemer og sygdomme, såsom sygdomme i hjerne, sind (psykiske lidelser), hjerte og hjertekar-system, immunsystem, stofskiftet (fx diabetes) m.fl. I videnskaben er det fastslået, at alle disse problemer bliver værre, jo længere tid separationen varer.

Det er påvist, at en separation ved en hospitalsindlæggelse, i sig selv er nok til, at der sker små ændringer i hjerne, sind og immunsystem. Når et nyfødt spædbarn er indlagt på neonatal-afdelingen, og spædbarnet dermed er frataget sin moderlige kontakt, kan man måle, at spædbarnets hormonsystem og nervesystem ændres i en ugunstig retning, som forklarer hvorfor barnet senere i livet oftere rammes af stress, depression og angst. I disse undersøgelser er der foretaget sammenligninger med spædbørn, der *ikke* har været frataget deres moderlige kontakt.

Man er således særdeles veloplyst om de skader, der påføres børn, når disse fratages deres primære omsorgsperson, hvor det er moderen, der oftest må anses, som den mest primære, særligt for små børn.

Alene på baggrund heraf, kan man ikke gøre skilsmisssystemet til et spørgsmål om ligestilling, da forholdet omhandler biogenetik, og heraf ændringer i barnets DNA med uoprettelige skader til følge for barnet ved barnets adskillelse fra dens primære omsorgsperson.

Derfor er det særdeles vigtigt, at man er meget tilbageholden med dels at fjerne børn fra deres primære omsorgsperson i skilsmisssager, men tillige - i videst muligt omfang - undgår tvangsanbringelser, og i særdeleshed undgår tvangsbortadoptioner, da det er et faktum, at man ved disse handlinger hermed påfører barnet uoprettelige fysiske- såvel som psykiske skader, der vil følge barnet resten af livet.

Mange af disse data er fra finske forskningsstudier, idet man i Finland under 2. verdenskrig foretog nogle ret udbredte (tvangs)fjernelser af børn, der omhandlede ca. 70 000, hvorfor der eksisterer et omfattende forskningsmateriale derfra.

Disse forskningsstudier er suppleret med en del andre studier, som påviser de samme resultater. Heraf er der nogle britiske studier, der fremhæver øget forekomst og sværere grad af depression og angst hos tvangsfjernede børn end hos ikke-tvangsfjernede børn.

Studier af latinamerikanske børn, der fratages deres forældre, når de krydser grænsen til USA, hvor børnene får psykiske lidelser og PTSD såfremt de oplever selv kortvarig separation fra forældrene i forbindelse med immigrationen til USA. Sammenligningsgrundlaget (kontrolgruppen) er de samtidige latinamerikanske børn, der immigrerer til USA *uden* at blive separeret fra deres forældre.

Af Justitsministeriets egen forskningsportal fremgår en rapport af 10-02-2010:

"Adoption, psykiske lidelser og kriminalitet blandt 15-27-årige." En landsomfattende sammenlignelig registerbaseret undersøgelse af adopterede og af stedbørn sammenlignet med ikke-adopterede i Danmark. Laubjerg M & Petersson B. Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet. Københavns Universitet. Center for Sundhed og Samfund. Institut for Folkesundhedsvidenskab. Afdeling for Almen Medicin. Enhed for Medicinsk Kvinde- og Kønsforskning. www.ifsv.ku.dk, Korrespondance til Merete Laubjerg: mlau@sund.ku.dk eller Birgit Petersson: bipe@sund.ku.dk

Af denne rapport er det videnskabeligt bevist, at adopterede børn har en højere forekomst af psykiske lidelser og fremgår i langt højere grad i kriminalstatistikkerne. Det er derfor ganske bekymrende, at man i den danske stat – og igennem et familieretligt system, har i sinde at øge antallet af bortadoptioner, når man er bevidst om, at det er direkte skadeligt for de adopterede børn, og heraf for vores samfund.

Skaderne ved omsorgssvigtede børn:

Af de videnskabelige forskningsforsøg, er det herved påvist, at der skal endog meget til i hjemmet ved barnets primære omsorgsperson før skaderne ved en adskillelse fra barnets primære omsorgsperson, kan godtgøre, at barnet skal adskilles fra denne.

Idet der forefindes hjem, hvor det er skadeligt for børn at opholde sig, skal det indskærpes igennem lovgivning, at disse sager skal undersøges grundigt, og der skal foreligge bevis i sagerne på, at der er skadelige forhold i hjemmet, der medfører, at skaderne ved at bo i hjemmet er større end skaderne ved en anbringelse. I disse sager kan der alene være tale om overgrebsager og sager om decideret vanrøgt.

Forældreansvarsloven af 2007 har foranlediget en fejlfortolkning af hvad der er til barnets bedste idet man i sagsbehandlingen i specielt det forvaltningsretlige regi (kommunerne) og i Statsforvaltningen har fokuseret på at barnet SKAL, selvom der fortælles om vold og overgreb, have lige adgang til begge de biologiske forældre. Primære omsorgspersoner der modarbejder, at barnet skal udleveres til vold, behandles som u-samarbejdsvillige. Barnets primære omsorgsperson gøres dermed til genstand for hetz og trusler om at tvangsanbringe barnet i stedet for at beskytte det, bliver brugt som magtmiddel og leder til et myndighedsbetinget omsorgssvigt af børn, hvor familiekonstellationen består af en personlighedsforstyrret forælder og en normal men desværre ofte traumatiseret forælder.

Børn i Danmark mister grundet fejlfortolkninger hos sagsbehandlere uden behørig og relevant uddannelse, deres gode forældre, hvilket er et massivt omsorgssvigt.

At danske myndigheder anser anbringelser og adskillelse af børn fra deres primære omsorgsperson som en principiel konfliktløsning mellem forældre, med fokus på, at barnet skades af at en sådan forældrekonflikt stiller barnet i en loyalitetskonflikt, er til større skade for barnet. Det er dog beviseligt at den omsorgssvigt barnet oplever ved at myndighederne anbringer barnet skader barnet i langt højere grad.

Myndighederne pådrager med denne håndtering af højkonfliktssager børn massivt omsorgssvigt med konsekvenser for familier, der med de rette støtteforanstaltninger og en tilbundsgående undersøgelse af forældrene af specialistuddannet personale, herunder især ekstra uddannelse i voldsdynamikker, kunne have været undgået.

– Den herskende diskurs om at børn i alle tilfælde har bedst af at have en aktiv relation til begge sine biologiske forældre øger risikoen for at børn påtvinges voldsrelationer. Når myndighederne går ind og fastholder en relationen til begge forældre selvom barnet f.eks. er bange for den ene af forældrene. Ofte ses det at myndighederne placerer skylden hos den beskyttende forælder og oversætter forældrens beskyttelse af barnet som konfliktoptrappende adfærd. Myndigheden påtvinger dermed barnet at være i en voldsrelation og den beskyttende forælder fordømmes helt automatisk for at skabe en loyalitetskonflikt i barnet, som de slet ikke ved om eksisterer.

Der er tale om et narrativ og der er intet faglig eller teoretisk belæg for at danske myndigheder som udgangspunkt i enhver børnesag konkluderer at barnet er i en loyalitetskonflikt

Helt fundamentalt skaber myndighederne en loyalitetskonflikt i barnet som udgangspunktet ikke var der. Ved at myndighederne

Ved at fastholde denne diskurs i den nye Forældreansvarslov skaber man børn med tilknytningsforstyrrelser, herunder desorganiseret tilknytning hvilket får indflydelse på selvværdet og barnets muligheder for at udvikle sig til et helstøbt menneske.

Anbringelse af børn

På anbringelsesområdet i Danmark, er hovedparten af anbringelser baseret udelukkende på "et skøn" og hvad sagsbehandleren *tror* vil ske med børnene. Denne praksis er direkte uforenelig med Børnekonventionens bestemmelser og den evidensbaserede forskning, der påviser, at man påfører uoprettelige skader på børnene ved denne form for sagsbehandling. Et skøn må aldrig være det element, der ligges til grund for en anbringelse af et barn, som det ses gøres i dag.

Der henvises i øvrigt til Statsrevisorernes rapport fra august 2016, hvori fremgår, at Statsrevisorerne rejser alvorlig kritik af anbringelsesområdet, hvor kommunerne konstaterbart ikke iagttager lovgivningen. Dette forhold har ikke forbedret sig siden uagtet, at de danske politikere oplyste for befolkningen, at kommunerne blev pålagt at følge lovgivningen.

Ved manglende iagttagelse af lovgivningen, forårsages der bevidst uoprettelige fysiske- såvel som psykiske skader på børnene.

Med det in mente, skal man tillige være opmærksom på, at det tager godt fem generationer at rette op på skaderne, der er begået på "første generation". Det er således ikke blot det enkelte barn og den enkelte

familie, man forårsager uoprettelige skader på. Det er tillige de næste fire generationer, der mærkes af skaderne, hvorfor der er tale om bevidste store skader, der forvoldes mod vores samfund ved denne udviste adfærd, og som medfører, at staten er direkte ansvarlig for, at den sociale arv ikke brydes, men derimod påføres en del familier, der rettelig kunne have undgået en statslig indblanding, om kommunerne måtte have overholdt lovgivningen.

Det følger af forskningen, at det er skadeligt for børn at blive anbragt udenfor hjemmet, og heraf miste sin primære omsorgsperson, hvorfor det tillige er konventionsmæssigt sikret i domspraksis fra EMD, at en anbringelse skal være en:

"Temporary measure" og at ethvert skridt i forbindelse med en tvangsfjernelse skal være foreneligt med det endelige mål at genforene familien ("ultimate aim of reuniting the natural parents and the child").

Det følger af praksis i Danmark, at alt for mange børn anbringes på *formodninger og subjektive antagelser* samt deciderede usandheder, begået af sagsbehandlere i kommunerne, der ikke iagttager lovgivningen, hvorimod sagsbehandlerens antagelser, formodninger og usandheder lægges til grund, som sandhedsbevis.

Endvidere fremgår det af praksis, at når først et barn er anbragt, er det usædvanligt svært at få et barn hjembragt igen uagtet, at dette er konventionsstridigt og i strid med domspraksis fra EMD.

Dette har medført en kultur, hvor sagsbehandlere kan påstå hvad som helst mod forældre, som dels ikke er sandfærdigt og heraf ikke kan bevises, og som dels beror på sagsbehandlerens egen subjektive antagelser og formodninger, men som tages for pålydende ved Børn og Ungeudvalget og ved domstolene. Dette retssikkerhedsmæssige alvorlige skred, der er sket på anbringelsesområdet, der medfører uoprettelige skader på børnene, på familierne, og på vores samfund, skal ophøre, og det skal indskrives i lovgivningen, at der skal kunne føres sandhedsbevis for de påstande, der er indgribende i enhver familie således at EMRK art. 8 iagttages. Sandhedsbevis kan ikke udgøre en sagsbehandlerens egen udarbejdede redegørelse.

Det har tillige også medført en kultur med øget brug af privatpraktiserende psykologer, der kan gå på kompromis med de etiske regler for psykologer for at få en god kunde i en kommune i butikken. Det anbefales derfor, at staten egenhændigt opretter en psykologenhed med fastansatte psykologer, der skal finde anvendelse i disse sager således, at man sikrer, at psykologen ikke influeres af økonomiske interesser i strid med barnets tarv.

Tvangsbortadoption:

Da bortadoption uomtvisteligt skader børn såvel fysisk- som psykisk med varige og uoprettelige skader til følge, bør tvangsbortadoption udgå af lovgivningen.

Adoption skal alene kunne finde anvendelse i de tilfælde, hvor barnets forældre er afdøde, og hvor barnet skal sikres juridisk status i en ny familiekonstellation. I sager, hvor dette gør sig gældende, bør det indskræpes i lovgivningen, at man altid skal søge at sikre, at barnet forbliver i sin biologiske familie, og i fald, der ikke er en biologisk familie eller den biologiske familie fravælger dette ansvar, kan man finde en familie, der anses egnet til at kunne varetage et andet forældrepars barn.

Af høringslisten fremgår, at foreningen for barnløse par er høringsberettiget, hvortil må oplyses, at børn i Danmark ikke skal være til genstand for opfyldelse af barnløses pars ønske om at få børn. Herved nærmer vi os en tankegang om, at andre menneskers børn er til salg.

Adoptionen skal være åben således, at barnet til hver en tid kan søge sig gjort bekendt med, hvem barnets biologiske ophav er og hvordan barnets forældre er afdøde. Viden om barnets biologiske ophav er essentielt for barnets dannelse af egen personlighed.

Samvær:

Det følger af Børnekonventionens art. 9, at barnet ikke må adskilles fra sine forældre. Dette er udgangspunktet for barnets ret til familieliv. Dog følger det af selvsamme artikel, at barnet skal beskyttes mod overgreb. Et forhold, som stort set ikke har været iagttaget af den danske stat siden år 2007, hvor den nugældende Forældreansvarslov trådte i kraft.

Praksis har været, at barnet skulle tvinges til at være sammen med barnets far, hvorimod barnets mor nemt og ubesværet kunne udelukkes fra barnets liv. Dette er sket, som led i en ligestillingsforestilling, hvor statistikkerne skulle gå op for samtlige børnefamilier i Danmark. Der er således et stort antal af børn og mødre, der har mistet retten til at være sammen uden konventionsmæssig legal grund, og med uoprettelige skader til følge for børnene.

Af de politiske tanker bag Forældreansvarsloven fra 2007 kan det konstateres, at politikerne var af den overbevisning, at hvis en part, heraf moderen, rejste mistanke om overgreb, skulle der iværksættes strafaktioner, idet dette medvirkede til, at moderen ikke ville samarbejde med faderen. Strafaktionerne har været, at moderen og barnet er blevet frataget kontakten, og at barnet er blevet overladt til mulige overgreb.

Disse tanker ses bevaret i det nye udkast til Forældreansvarsloven uagtet, at denne politiske holdning har medført et stort antal skadede børn, som er blevet frataget retten til kontakt med deres mødre.

Af lovforslagets side 21 fremgår:

”Det er et led i aftalen, at Familieretshuset skal møde familier med uenigheder med en konflikthåndterende tilgang og med den overordnede målsætning at styrke forældrenes samarbejde med henblik på at understøtte barnets trivsel. Dette afspejles i etableringen af et egentligt konflikthåndterings- og rådgivningsrum.”

Der kan stilles konflikthåndteringsforløb til rådighed, men det skal være på frivillig basis og skal ikke kunne komme en part til skade såfremt parten ikke mener sig i stand til at kunne opnå positive resultater ved dette tilbud. For hvad angår højkonfliktsager, er der som udgangspunkt en karakterafvigende part, der ernærer sig på disse tilbud mhp. at skabe yderligere konflikt og fastholde den anden part i en destruktiv relation. Der skal således indtænkes det forhold, at i disse sager, er det bedst for børnene, at disse beskyttes mod den karakterafvigende part.

Samarbejde mellem primære forældre og myndighederne:

Danske myndigheder har i øjeblikket svært ved at håndtere forældre der har en større faglighed og indsigt end de selv har. I foreningen Stop Vold mod Børn har vi mange sager hvor en veluddannet voldsramt mor helt eller delvist skrives ud af børnenes liv. Børnenes liv før og efter undersøges ikke nærmere og børnene får ingen hjælp eller støtte, når de fra den ene dag til den anden bliver overdraget fra den voldsramte til den voldsudøvende forældre.

Der ses i mange sager et decideret clean-cut, hvilket påvirker barnets udvikling og den forælder der fratages muligheden for at beskytte og give barnet omsorg.

I disse sager ser vi ikke, at der er støtteforanstaltninger til forældre der fra den ene dag til den næste mister deres barn/børn. Mange af disse voldsramte forældre sidder i dag med svære traumebelastninger.

Trusler om at tvangsfjerne eller tvangsudlevere en voldsramt forælders barn skaber frygt, hvilket kan resultere i at voldsramte forældre går under jorden og flygter fra landet med børnene i et desperat forsøg på at beskytte deres børn. Dette er uholdbart og derfor er det vigtigt, at myndigheder anerkender psykisk vold, slag, kvælertag, dominans, chikane, stalking (forfølgelse) og stalking by proxy (forfølgelse via myndighederne), som de bestanddele der primært udgør en højkonfliktskilsmiss (røde skilsmisser). At barnet kan opleve at blive stillet i en loyalitetskonflikt er sekundært i disse sager og sagens behandling skal derfor primært have udgangspunkt i, at barnet skånes for at opleve vold. Der foreligger store mængder af evidens for, at et barn der ser sin primære omsorgsperson blive udsat for vold traumatiseres på samme niveau som hvis volden var direkte påført barnet. Voldsramte forældre er ramt af, at myndighederne i større stil benytter sig af at tvangsfjerne børn, eller true med det, såfremt forældrene er uenige med sagsbehandleren idet dette fortolkes som usamarbejdsvillig. Det er sjældent, at sagsbehandlerne går i dybden med undersøgelse af barnets forhold i det man hos myndighederne har en på forhånd givet løsning og forudindtaget hed som sjældent er til debat.

Derved sætter man en voldsramt forælder i en situation som desværre bedst betegnes som systemvold og overgreb. Vi ser gerne at den nye Forældreansvarslov og Familieretshusets primære fokus er at skåne barnet fra alle aspekter af vold og traumatisering.

Dette kræver et holdningsskifte hos de danske myndigheder og et opgør med en kultur og en behandlerpraksis som i øjeblikket ikke anerkender de skader vold mod børn og deres primære forældre afstedkommer.

Myndighederne har i disse tilfælde et ansvar for at lytte til den voldsramte forældre og børnene. Det er almindelig kendt at f.eks. personalet i Statsforvaltningen behandler alle anklager om vold som falske. Denne praksis er ikke til *Barnets Bedste*. Vi anbefaler derfor, at man uddanner personalet i det nye Familieretshus til at blandt at vurdere traumebelastninger hos børn såvel som ofrene for vold i stedet for, som man gør på nuværende tidspunkt at betragte anklager om vold som falske. Loven om *forebyggelse og bekæmpelse af vold mod kvinder og vold i hjemmet* (Istanbulkonventionen) kan med fordel inddrages i lovudkastet til den nye Forældreansvarslov.

Anbefalinger:

Den omfattende og grundige evidensbaserede forskning, som foreligger på området, og som bevidner de skader, der påføres børn, der fratages deres primær omsorgsperson, skal være det bærende element i lovgivningen mhp. at opfylde kravene i Børnekonvention og Istanbulkonventionen, som sikrer, at børn ikke skades.

Den evidensbaseret forskning, om de fysiske- og psykiske skader der påføres børn, som fratages deres primære omsorgsperson, skal indtænkes i lovgivningen således, at muligheden for en adskillelse mellem barnets primære omsorgsperson og barnet alene kan ske, hvis der er tale om forhold af strafbar karakter, som værende sig pædofili, fysisk vold, psykisk vold, vanrøgt og anden nedværdigende behandling. Der skal således være begået forhold, der er så skadelige, at konsekvensen ved adskillelsen opvejer konsekvensen ved forblivelsen. Konsekvensen skal kunne bevises i sagerne, og skal ikke kunne bero på en sagsbehandlers skøn og subjektive formodninger og antagelser, som ses ske i dag.

Anbringelser skal alene kunne finde sted, hvis børn udsættes for strafbare handlinger i form af pædofili, vold, psykisk vold, vanrøgt og vanærende behandling eller hvis den primære omsorgsperson har et misbrug eller i psykiatrien har fået stillet diagnoser, der medfører, at barnet decideret omsorgssvigtes. Andre forhold, der ikke henhører under strafferetten eller ved skadende misbrugsadfærd; alkohol, stoffer, piller, skal kunne afhjælpes med støtte i hjemmet.

Er der tale om en sag, hvor et barn/børn udsættes for strafbare handlinger eller misbrug, skal staten sikre, at barnet / børnene anbringes i netværkspleje. Netværkspleje er alt andet lige mere skånsomt for et barn end at blive anbragt hos fremmede mennesker i en plejefamilie eller på en institution.

Måtte det ikke være muligt at anbringe i en netværkspleje, kan andre anbringelsesmuligheder blive bragt i anvendelse. Ved disse muligheder, skal det økonomiske incitament tages ud af anbringelsen således, at tilstandene, som i alt for høj grad ses nu, hvor plejefamilier eller institutioner bevidst modarbejder familien og heraf barnet, grundet det økonomiske incitament, der står i vejen for barnets tarv.

Barnet og familien skal have krise- og psykologhjælp således, at skaderne kan formindskes.

Anbefalinger i samværssager:

I konfliktfyldte samværssager bør parterne undersøges på en sådan måde, som ses gjort i højkonflikt skilsmisssager i Mexico, hvor parterne hver især undersøges af en professionel, specialiseret og upartisk psykolog med speciale indenfor det specifikke område.

Barnet skal tillige tilses af en professionel og upartisk børnepsykolog.

Ved påstande om begåede overgreb både mod barnet men tillige mod den anden forælder, skal den påståede forurettet i et forløb, hvor det afdækkes, hvad der påstås sket. Psykologen skal således være særligt specialiseret i vold og overgreb, og forløbet kan herefter afdække de problemstillinger, der gør sig gældende.

Den part, der påstås at have begået disse handlinger, skal i et andet screeningsforløb hos en professionel specialiseret og upartisk psykolog, hvor det afdækkes, om der er en karakterafvigende adfærd, der er skadelig for barnet, og heraf, om de rejste påstande kan have formodningen for sig.

Anbefalinger til sanktioner:

Kommuner skal pålægges betydelige økonomiske sanktioner for hver fejl, der sker i sager, der medfører velfærdsfortabelse for familien.

Sagsbehandlerne og de øvrige ansvarlige skal holdes strafferetligt, og personligt økonomisk ansvarlige for de fejl, der begås, som medfører velfærdsfortabelse for familierne. Kommunen skal kunne rejse et regreskrav mod de ansvarlige, der har begået sagerne.

Familien skal have økonomisk erstatning for de krænkelser, som disse har været udsat for i forbindelse med en fejlbehæftet sag jf. EMRK art. 41. Erstatningerne skal være i en størrelsesorden således, at erstatningen dækker samtlige af de omkostninger de uoprettelige skader medfører igennem et liv.

Skaderne, der påføres børnene, skal være erstatningspligtige, og det skal være nemt og ubesværet for den skadelidte at opnå erstatning fra staten, hvis statens handlinger har medført skader på skadelidte i medfør af den evidensbaseret forskning.

Bilag 3**Socialfaglige arbejde****Overordnet:**

Der skal først og fremmest rettes opmærksomhed på den yderligere svækkelse af såvel forældres som børns retssikkerhed, som følge af lovforslaget, såfremt det implementeres i den nuværende udgave. I forlængelse heraf skal der i særdeleshed rettes opmærksomhed på overholdelse af de forvaltningsretlige garantiforskrifter samt ikke mindst de internationalt forpligtende konventionelle rettigheder.

Det er desværre gennemgående for lovforslaget, at der fremstår en bekymrende mangel på afsæt i videnskabelig og empirisk viden om børns tilknytning, udvikling, sjælelige helse og psykologiske sundhed. Det er ligeledes stærkt bekymrende at der fortsat ses et bekymrende fravær af indsatser og forholdsregler som imødegår de mange fejl og mangler på børne og familieområdet, som er massivt afdækket og dokumenteret gennem de seneste år. Der er her specifikt tale om udfordringer vedr.:

- 1) Vildledende og fordrejede sagsakter.
- 2) Ufuldstændige, forkerte og udokumenterede data i sagerne.
- 3) Manglende erfaring, etik og utilstrækkelig faglighed hos fagpersoner.
- 4) Organisationskulturelle udfordringer og deformationer.
- 5) Blind tiltro mellem de forskellige aktører på området.
- 6) Manglende ansvarspådragelse og ret til fastholdelse af professionsfaglighed i praksis.
- 7) Manglende partshøring, høring af vidner og inddragelse af forældre og børns perspektiv.
- 8) Manglende professionel bistand og hjælp til berørte børn og forældre i sagens forløb.
- 9) Manglende mulighed (i praksis) for at gøre brug af Straffelovens kapitel 16.
- 10) Magtens tredeling opløst og udvisket med voldsomt retssikkerhedstab til følge.
- 11) Tilsidesættelse af garantiforskrifter.
- 12) Anvendelse af undtagelses og undtagelses til undtagelsesparagraffer i bekymrende stort omfang.

Anbefalinger:

- 1) Indførelse af professionsautorisation for myndighedssagsbehandlere.
- 2) Reel mulighed for at forældre og børn kan anvende straffelovens kapitel 16, med henblik på retsforfølgelse af offentligt ansatte, som bevidst udfører velfærdsfortabelse og skader på børn og forældres sjælelige helse, liv og trivsel.
- 3) Mulighed for bistand fra private socialrådgivere og uafhængige advokater i forbindelse med børne – og familiesager.
- 4) Reel opdeling af den udøvende, lovgivende og dømmende magt.
- 5) Implementering af tiltrådte konventioner.
- 6) Indførelse af obligatoriske psykologiske screeninger af forældre og børn i forbindelse med vidtgående afgørelser/ indgreb.
- 7) Sikring af at økonomiske dispositioner ikke afgør hvilke afgørelser og indsatser der iværksættes ift. forældre og børn – via 100 % statsrefusion.

Kommentarer til det konkrete lovforslag:

Kapitel 1 Familieretshusets opgaver

§ 1. Familieretshuset har til opgave at yde støtte til børn med henblik på at sikre barnets trivsel.

Kommentar: Det skal her præciseres hvordan man definerer trivsel og hvordan man vil sikre samme. Det er samtidigt afgørende at det afgrænses tydeligt hvilke sager det er familieretshuset kan gå ind i og på hvilke betingelser og vilkår dette kan finde sted.

Familieretshuset skal sætte barnets bedste og barnets ret til trivsel og beskyttelse i første række.

Kommentar: Det skal her præciseres hvad man opfatter som "barnets bedste" og hvordan man vil nå frem til et grundlag for at vurdere dette, herunder hvilke metoder og fagligheder der tænkes at blive anvendt, samt i hvilket omfang familiehusene forpligtes til at inddrage forældre og børn aktivt i denne vurdering. Endeligt bør det fremgå hvilke klage- og ankesmuligheder forældre og børn har, i tilfælde af at de er uenige i vurderingen, samt forholdsregler ift. senere ændringer ift. de data og parametre som anvendes ift. denne vurdering.

Stk. 2. Familieretshuset skal træffe afgørelser ud fra, hvad der er bedst for barnet. Afgørelserne skal medvirke til at sikre barnets trivsel og beskytte barnet mod vold eller anden behandling, der udsætter barnet for skade eller fare, herunder beskytte barnet mod at være vidne til vold.

Kommentar: Det bør præciseres hvad man mener med "anden behandling der udsætter barnet for skade eller fare"- herunder at disse afgørelser ikke skal kunne træffes på baggrund af udokumenterede og ikke sandsynliggjorte skøn, og ikke må ske på et usagligt og ikke helhedsorienteret grundlag.

Stk. 3. I sager omfattet af denne lov støtter Familieretshuset parterne i at finde egne løsninger. Finder parterne ikke en løsning, skal Familieretshuset enten indbringe sagen for Familieretten eller træffe en afgørelse. Familieretshuset skal behandle sagerne på en måde, der møder parternes behov og sikrer sammenhængende forløb.

Kommentar: Det skal her præciseres under hvilke vilkår, rammer og med hvilke muligheder (eks brug af psykolog, advokat, privat socialrådgiver mm) de egne løsninger støttes fundet og ikke mindst hvilke tidsmæssige og ressourcemæssige rammer der opstilles for at der findes egen løsning, forud for at sagen indbringes for familieretten. Det er her væsentligt at det præciseres hvordan og med hvilke tidsfrister og retssikkerhedsmæssige sikringer en indbringelse for familieretten finder sted, samt hvilke rettigheder og forpligtelser de respektive forældre har i forbindelse med opnåelse af egen løsning – i forlængelse heraf konsekvenser af dokumenteret samarbejdschikane og modvilje ift. at finde en egen løsning som tager afsæt i barnets bedste. Det skal præciseres hvordan et sammenhængende forløb vil blive sikret samt at barnets behov går forud for at begge parters behov kan mødes.

Stk. 4. Familieretshuset skal råde over børne- og familiefaglige kompetencer, herunder uddannede konfliktmæglere, der sikrer, at Familieretshuset kan udfylde dets opgaver efter stk. 1-3.

Kommentarer: Det er væsentligt her at præcisere hvilke faglige kompetencer der skal være tilstede i dette arbejde, herunder hvilke krav til uddannelse, faglighed og autorisation der skal stilles til medarbejderne.

§ 2. Familieretshuset behandler efter denne lov sager i det omfang, det følger af nedenstående love og bestemmelser: 1) Forældreansvarsloven. 2) Lov om ægteskabs indgåelse og opløsning. 3) Lov om børns forsørgelse. 4) § 56 a i udlændingeloven. 5) Lov om opkrævning af underholdsbidrag. 6) Børneloven. 7) Navneloven. 8) Lov om ægtefællers økonomiske forhold. 9) Lov om Haagerkonventionen af 2007. 10) § 8 h, stk. 2-5, i lov om anerkendelse og fuldbyrdelse af visse udenlandske retsafgørelser m.v. på det civil- og handelsretlige område. 11) Adoptionsloven. 12) Kapitel 24 i lov om social service. 13) § 19 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. 14) Værgemålsloven. 15) § 37, § 54, stk. 3, og § 68 i arveloven. 16) Lov om fremtidsfuldmagter.

Kommentarer: Der skal først og fremmest rejses bekymring ift. de tidligere omtalte retssikkerhedsmæssige svækkelser i form af reduceret adgang til partsinddragelse, partshøring og mulighed for at indklage afgørelser for anden administrativ myndighed. I forlængelse heraf er et væsentligt bekymringspunkt en fortsat blind og imod alle aktuelle fakta, tiltro til de udøvende fagpersoners professionalisme, helhedsorienterede vurderinger og evne til at se og forstå de komplicerede sager og deres rette sammenhæng i et retvisende lys. Her skal der igen rettes fokus på den manglende ansvarspådragelse i arbejdet, det faktum at de ansatte ikke er underlagt autorisation og at der faktisk dokumenterbart er et uhørt højt antal af sager som er fejlbehæftede, vildledende fremstillet og vurderet på baggrund af et

subjektivt ikke professionelt skøn som qua den faglige kognitive resonans i det tværfaglige netværk, ikke adresseres, og derfor vokser i styrke og omfang med den konsekvens at børn og familier oplever at der opbygges og skabes sager som fører til såvel omfattende psykologiske og sociale skader som velfærdsfortabelse og decideret ødelagte liv og skæbner.

Det skal præciseres hvorvidt Familieretshuse får adgang til at tage sager om anbringelse udenfor hjemmet og behandle disse (§18) – eller om der er tale om at man vil lade repræsentanter fra Familieretshuse indgå i kommunale børn og ungeudvalg. I begge tilfælde er det stærkt bekymrende, jf. den markant svækkede retssikkerhed ift. sikring af partsrettigheder, partshøring og inddragelse i forbindelse med afgørelser i Familieretshusene samt den manglende adgang til at anke sagen til anden administrativ myndighed. Såfremt der er tale om, at man vil lade Familieretshuse være repræsenteret i kommunale børn og ungeudvalg er det et alvorligt retssikkerhedsmæssigt brud, jf. magtfordelingsprincippet.

Ydermere ses her en åbning for at Familieretshuset, i komplicerede sager, hvor der er gjort brug af kommunernes initiativret, jf. Lov om social service kapitel 11, får beføjelse til at fratage forældremyndighedsindehavere forældremyndigheden over deres børn. Dette skal ses i sammenhæng med den begrænsede adgang til partshøring samt af bestemmelserne om at afgørelser ved Familieretten ikke vil kunne indbringes for højere ret. Samlet set kan det medføre, at forældre til anbragte børn, risikerer at blive frataget forældremyndigheden, uden hverken tilstrækkelig partshøring eller mulig klageadgang. Dette er meget bekymrende og bør adresseres i det endelige lovforslag, således at børn og forældres muligheder for medvirken og inddragelse jf. lov om retssikkerhed § 4 indskræpes sammen med bestemmelserne om hhv. partshøring og ret til advokatbistand, så snart sagen oversendes til Familieretten.

§ 3. Familieretshuset er ved behandlingen og afgørelsen af en sag uafhængig af instruktioner.

Kommentarer: Denne bestemmelse er ret betænkelig, hvor Familieretshuset med denne noget vage og ikke nærmere definerede bestemmelse "ikke er afhængig af instrukser". Det bør her præciseres, hvilke instrukser der er tale om, som Familieretshuset ikke er afhængig af og i forlængelse heraf, hvilke rammer og muligheder for at følge disse instrukser er. Endeligt er det ikke mindst væsentligt, at det præciseres, hvorledes børn og forældre er stillede ift. klageadgang jf. hhv. anvendelse og ikke anvendelse af disse instrukser.

Overordnet for Kapitel 1:

Der ses et bekymrende fravær af overvejelser om sikring af hhv. retssikkerhed, faglighed, videnskabelig og empirisk viden samt rammer og metoder for indsatsen. Overordnet synes der ikke at være arbejdet dybdegående med sikring af de tilstrækkeligt klare og professionelt forankrede parametre samt et reelt opgør med de tidligere statsforvaltningers inadækvate håndtering af de familieretlige sager og sager der er varetaget i tværfagligt samarbejde med hhv. forvaltninger og retssystemet. Behovet for autorisation og ansvarspådragelse i forhold til vurderinger og afgørelser er her særligt aktuelt. Idet der gives uhørt stor magt med vidtrækkende og potentielt livslange konsekvenser for de berørte børn og forældre samt voksne med omfattende funktionsnedsættelser/ handicap.

Kapitel 2 Visitation

§ 4. Familieretshuset visiterer på baggrund af en indledende screening en sag til behandling efter bestemmelserne i §§ 5-9. Stk. 2. Familieretshuset kan under behandlingen af en sag ændre visitationen af sagen. Dette gælder dog ikke sager, der er omfattet af § 8, stk. 2 og 3. Stk. 3. En beslutning om visitation kan ikke indbringes for Familieretten efter reglerne i denne lov.

Kommentarer: Der bør indføres klageadgang samt mulighed for sikring af inddragelse og partshøring og adgang til fri advokatbistand, samt bistand fra uafhængig socialfaglig ekspertise.

§ 5. Enkle sager visiteres til behandling efter bestemmelsen i kapitel 8. Sager omfattet af denne bestemmelse betegnes § 5-sager.

Kommentarer: Kapitel 8 Behandling af § 5-sager indeholder alene § 26:

§ 26. Familieretshuset afslutter en § 5-sag ved at modtage en anmeldelse, godkende, registrere eller notere en aftale, udstede en bevilling eller resolution i overensstemmelse med en aftale eller give en tilladelse eller godkendelse.

Der er her tale om en usædvanligt svag og meget ukonkret bestemmelse (se dog § 8 som anfører typer sager efter denne paragraf) vedr. retningslinjer for afslutning af samme. Det retssikkerhedsmæssige hul er helt enormt og må adresseres med en specificering af, hvilke retssikkerhedsmæssige rettigheder og vilkår, der vil være ved en sags behandling for de berørte forældre og børn, og sidst, men ikke mindst, med tilføjelse af tilstrækkelig anke- og klageadgang.

§ 6. Mindre enkle sager visiteres til behandling efter bestemmelserne i kapitel 9. Sager omfattet af denne bestemmelse betegnes § 6-sager.

Kommentar: Kapitel 9 indeholder §§ 27 og 28 som affattes således:

§ 27. Familieretshuset foretager oplysning af en § 6-sag og tilbyder parterne rådgivning og konflikthåndtering, jf. kapitel 6. Når sagen er oplyst, og parterne ikke har fundet en løsning på deres uenighed, afgør Familieretshuset sagen efter bestemmelserne i den lov, som sagen er omfattet af, jf. dog § 28.

§ 28. Familieretshuset indbringer en § 6-sag for Familieretten efter reglerne i kapitel 13, når sagen er oplyst, parterne ikke har fundet en løsning på deres uenighed, og der skal træffes afgørelse

1) om forældremyndighed efter §§ 11, 14, 15 og 15 a i Forældreansvarsloven,

2) om barnets bopæl efter § 17 i forældreansvarsloven, eller

3) om samvær efter § 21, jf. § 19, i forældreansvarsloven, og afgørelsen vil være indgribende for barnet.

Der er her tale om sager, som hidrører anden social og familieretlig lovgivning og som jf. § 28, har den følge, at der skal træffes vidtgående afgørelse ift. barnets forhold vedr. hhv. bopæl og samvær med en eller begge forældre. Der skal særligt rejses bekymring ift. det oplysningsgrundlag, som sagerne afgøres på baggrund af (partinddragelse, partshøring, klageadgang, sikring af, at grundlaget er retvisende og helhedsorienteret oplyst samt overvejelser ift. udvikling af forældreevner mm samt øvrige nye data i en sag efter denne er afgjort).

§ 7. Komplekse eller konfliktfyldte sager efter forældreansvarsloven og sager, der bør behandles sammen med sådanne, visiteres til behandling efter bestemmelserne i kapitel 10. Sager omfattet af denne bestemmelse betegnes § 7-sager.

Kommentar: Der henvises her til kapitel 10, som er affattet således:

Behandling af en § 7-sag, herunder indbringelse af sagen for Familieretten.

§ 29. En § 7-sag behandles tværfagligt af Familieretshusets børne- og familiefaglige medarbejdere og juridiske sagsbehandlere. Andre faggrupper inddrages efter behov i behandlingen af sagen.

Det bør præciseres, hvilke faggrupper, der kan inddrages og hvordan de kan inddrages. I forlængelse heraf igen forældre og børns ret til hhv. inddragelse, medvirkning og partshøring samt klageadgang.

Stk. 2. Der skal i behandlingen af en § 7-sag være fokus på beskyttelsen af barnet og afdækningen af barnets perspektiv, som foretages af Børneenheden.

Kommentar: Det bør præciseres hvordan barnets perspektiv skal afdækkes og der er behov for, at det sikres, at barnet får en uvildig og uafhængig bisidder, som kan bistå barnet i forbindelse med hhv. samtaler og test.

Stk. 3. Familieretshuset sørger for tværfaglig behandling, undersøgelse og oplysning af sagen, herunder hvor det er relevant belysning af forældrenes personlige egenskaber og deres evne til at drage omsorg for barnet. Der skal foretages en børnesagkyndig undersøgelse som led i oplysningen af sagen, medmindre en sådan undersøgelse ikke er nødvendig for afgørelsen af sagen.

Kommentar: Det skal her præciseres, hvad en børnesagkyndig undersøgelse skal indeholde, hvilke metoder og fagligheder, der tænkes anvendt samt hvilke rettigheder forældre og barn har i denne sammenhæng. Der bør således udarbejdes konkrete retningslinjer for både anvendelse og ikke anvendelse af børnesagkyndig undersøgelse samt sikres ret til hhv. inddragelse, partshøring og klageadgang.

§ 30. Familieretshuset skal, når behandlingen af en § 7-sag indledes, rette henvendelse til den kommune, der er forpligtet til at yde hjælp til barnet efter kapitel 11 i lov om social service, med henblik på at afdække behovet for at finde helhedsorienterede løsninger for familien med hensyn til forældremyndighed, barnets bopæl og samvær.

Kommentar: Der ses her en stor risiko for, at Familieretshuset modtager vildledende, ikke retvisende og fejlbehæftede oplysninger. Det bør gøres til en betingelse, at alle sagsakter indhentes, samtidigt med at forældre og børn partshøres og får adgang til at komme med egne kommentarer og data til brug for Familieretshusets vurdering af, hvad den helhedsorienterede løsning er, i den konkrete sag.

Her bør det igen sikres, at sagsbehandlere besidder tilstrækkelig faglighed og erfaring til at afdække familiens ressourcer og udfordringer retvisende. Der henvises igen til behovet for autorisation samt inddragelse, partshøring og klageadgang for forældre og børn.

§ 31. Under Familieretshusets behandling af en § 7-sag kan Familieretshuset, kommunale myndigheder, sundhedsmyndigheder, autoriserede sundhedspersoner, politiet og anklagemyndigheden indbyrdes udveksle oplysninger om rent private forhold vedrørende barnets og parternes personlige og familiemæssige forhold, hvis udvekslingen må anses for nødvendig af hensyn til afdækningen af, hvad der er bedst for barnet, jf. § 4 i forældreansvarsloven.

Stk. 2. Udveksling af oplysninger efter stk. 1 kan ske ved afholdelse af møder.

Kommentar: Denne bestemmelse er i direkte tråd med Lov om Social Service § 49a. Det er meget bekymrende, at der her gives adgang til udveksling af oplysninger, som hverken dokumenteres eller nedskrives. Der er behov for, at der sikres skriftlighed i denne udveksling og at de oplysninger, der udveksles, er såvel dokumenterbart korrekte som retvisende. Der skal tilføjes ret til inddragelse samt partshøring og klageadgang.

§ 32. Familieretshuset kan som led i at finde helhedsorienterede løsninger for familien i en § 7-sag afholde møder med deltagelse af en eller begge parter, barnet og kommunale myndigheder.

Kommentarer: Det er meget bekymrende, at der ikke er krav om, at der afholdes møder med forældre og børn, men at dette alene er en skønsparagraf. Forældre og børns ret til at blive inddraget og partshørt skal indskærpes i lovtæksten, således vildledende, forkerte og faktisk urigtige oplysninger som indgår i oplysningsgrundlaget for vurderinger og afgørelser, kan imødekommes og rettes.

§ 33. Familieretshuset foretager oplysning af sagen, og tilbyder parterne rådgivning og konflikthåndtering, jf. kapitel 6. Når sagen er oplyst, og der ikke vurderes at være grundlag for at fortsætte det tværfaglige arbejde med parterne, indbringer Familieretshuset sagen for Familieretten efter bestemmelserne i kapitel 13 sammen med et notat om sagen. En beslutning om indbringelse af en sag for Familieretten kan ikke indbringes for Familieretten efter reglerne i denne lov.

Kommentar: Forældre og børn bør partshøres og gives mulighed for at komme med rettelser og yderligere data i forhold til det notat, som oversendes til Familieretten. Der bør indføres klageadgang jf. afgørelsen om oversendelse af sagen.

Fri proces

§ 34. Indleder Familieretshuset en sag efter kapitel 7, meddeler Familieretshuset efter ansøgning en part fri proces, hvis parten opfylder betingelserne for fri proces i § 325, jf. § 327, stk. 1, nr. 3, eller i § 329 i retsplejeloven. Stk. 2. Familieretshuset kan efter ansøgning meddele fri proces til en part, der har et helt særligt behov for advokatbistand under behandlingen af en § 7-sag efter forældreansvarsloven, hvis parten opfylder de økonomiske betingelser for fri proces efter § 325 i retsplejeloven.

Kommentarer: Det bør præciseres hvilke "helt særlige behov" der er tale om skal være tilstede, jf. § 34 stk. 2.

Stk. 3. Reglerne i §§ 331 og 334-336 i retsplejeloven finder tilsvarende anvendelse på fri proces meddelt efter stk. 1 og 2. Stk. 4. Fri proces meddelt efter stk. 1 og 2 gælder også, når sagen er indbragt for Familieretten efter § 33.

Kommentar: Der henvises til kommentarerne for §§ 8 – 9 under kommentarer til §§ 5-6.

Kapitel 3 Generelle sagsbehandlingsregler

§ 10. Familieretshuset beslutter, om en part eller parterne skal indkaldes til møde, eller om sagen skal behandles på skriftligt grundlag, medmindre andet følger af den for sagen gældende lovgivning. Stk. 2. Familieretshuset kan indkalde parterne til et møde sammen, medmindre en part eller dennes barn har været udsat for vold, herunder psykisk vold, fra den anden part, eller der er mistanke herom, medmindre parten er indforstået med, at parterne møder sammen.

Kommentar: Det skal igen gøres klart, at der er en eklatant svækkelse af forældre og børns retssikkerhed, i bestemmelserne om, at Familieretshusene ikke SKAL men alene KAN vælge at indkalde parterne til møde og/eller partshøre forud for vidtrækkende afgørelser.

Ingen kommentarer til §§ 11 – 12

§ 13. Til brug for visitationen efter § 4 kan Familieretshuset indhente oplysninger fra kommunalbestyrelsen om, hvorvidt kommunalbestyrelsen har iværksat eller påtænker at iværksætte støtteforanstaltninger over for barnet efter kapitel 11 i lov om social service, og hvilke typer foranstaltninger der i givet fald er iværksat. Familieretshuset kan endvidere indhente oplysninger om, hvorvidt kommunalbestyrelsen har gennemført eller overvejer at gennemføre en børnefaglig undersøgelse efter § 50 i lov om social service. Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan videregive oplysninger om et barns personlige og familiemæssige forhold til Familieretshuset, hvis det er nødvendigt for Familieretshusets behandling af en sag om forældremyndighed, barnets bopæl eller samvær.

Kommentar: Det skal sikres, at de oplysninger, som kommunalbestyrelser videregiver, er retvisende og ikke hverken vildledende eller faktisk forkerte. Her må det anbefales, at der sikres partshøring, inddragelse og tilstrækkelige faglige kompetencer og erfaring i såvel forvaltninger som i Familieretshuse. Der bør således indføres autorisation af socialrådgivere og andre aktuelt ikke autorisationsbetingede faggrupper, som helt eller delvist, er del af myndighedernes afdækning, vurderinger og afgørelser.

§ 14. Forvaltningslovens § 9, stk. 1, 2, 4 og 5, § 9 a, § 10, stk. 1, §§ 12 og 15 c og § 16, stk. 2, 3 og 6, finder tilsvarende anvendelse på en parts anmodning om aktindsigt i § 6-sager, der indbringes for Familieretten efter § 28, og i § 7-sager og hvor Familieretshuset ikke træffer afgørelse. Afgørelse om aktindsigt efter 1. pkt. træffes af Familieretshuset.

Kommentarer: Det er bekymrende, at § 9b i Forvaltningsloven ikke er medtaget i bestemmelsen, idet denne paragraf medfører udsættelse af afgørelse frem til aktindsigt, er givet og parten har fået mulighed for at gøre sig bekendt med det oplysningsgrundlag, som der træffes afgørelse på baggrund af.

Det er ligeledes bekymrende, at §§ 13, nr. 1, 2 og 3, § 14a samt § 14b ikke er medtaget, idet der her er tale om væsentlige oplysninger, som har væsentlig tyngde ift. vurderinger og afgørelser i sagen. Endeligt er det bekymrende at § 16 stk. 4 som hjemler klageadgang ift. afgørelse om aktindsigt ikke er medtaget. Det skal atter gøres klart, at den svækkede retssikkerhed ift. adgang til inddragelse, partshøring og klageadgang, er stærkt bekymrende.

Kapitel 4 Sagsbehandlingsfrister

§ 15. Der gælder følgende frister for Familieretshusets sagsbehandling: 1) Familieretshuset skal visitere en sag hurtigst muligt og så vidt muligt fem hverdage efter modtagelsen af sagen. 2) I § 6-sager og i § 7-sager om forældremyndighed, barnets bopæl eller samvær skal Familieretshuset sende en mødeindkaldelse til parterne hurtigst muligt og så vidt muligt inden ti hverdage efter modtagelsen af sagen, medmindre § 31 a, stk. 1, 2. pkt., i forældreansvarsloven finder anvendelse. 3) I § 6-sager efter forældreansvarsloven og i § 7-sager skal Børneenheden hurtigst muligt og så vidt muligt inden syv hverdage efter beslutningen om visitation udpege eller tilbyde at udpege en kontaktperson for barnet, jf. § 18. 4) I § 7-sager skal Familieretshuset hurtigst muligt og så vidt muligt inden syv hverdage efter beslutningen om visitation sende en plan for behandlingen af sagen til parterne.

Hvis planen ikke kan følges, skal Familieretshuset sende en ny plan. 5) I § 7-sager skal Familieretshuset hurtigst muligt og så vidt muligt inden fem hverdage efter beslutningen om visitation kontakte kommunen for at afdække, om der skal indledes et samarbejde efter § 30. 6) Familieretshuset skal hurtigst muligt og så vidt muligt inden ti hverdage efter modtagelsen af en anmodning om at indbringe en afgørelse for Familieretten enten genoptage behandlingen af sagen eller indbringe afgørelsen for Familieretten. 7) I § 6-sager skal Familieretshuset hurtigst muligt yde støtte til parterne med henblik på, at de kan finde en løsning på deres uenighed, medmindre støtten af hensyn til barnet bør ydes over en længere periode. Familieretshuset skal indbringe sagen for Familieretten eller træffe afgørelse i sagen, så snart det er konstateret, at parterne ikke kan finde en løsning på deres uenighed, og sagen er oplyst.

Kommentar: Det bør her præciseres hvor lang tidsfrist man giver forældrene til at finde en løsning samt i hvilket omfang og hvordan man vil partshøre forældrene i en afgørelse om indbringelse af sagen for Familieretten. Endeligt skal det sikres, at sagen er retvisende oplyst og ikke indeholder vildledende og/eller faktisk forkerte oplysninger, som har eller vil kunne få, betydning for sagens afgørelse.

Ad nr. 8) "I § 7-sager skal Familieretshuset hurtigst muligt oplyse sagen og under oplysningen af sagen yde støtte til parterne. Familieretshuset skal indbringe sagen for Familieretten, så snart sagen er oplyst."

Kommentar: Det bør præciseres, hvad tidsfristen er og hvordan man skal tolke bestemmelsen "hurtigst muligt".

Ad nr. 9) "Familieretshuset skal træffe en midlertidig afgørelse om forældremyndighed eller barnets bopæl efter §§ 26 og 28 i forældreansvarsloven hurtigst muligt og så vidt muligt inden fire uger efter modtagelsen af en anmodning herom. Har barnet ikke samvær med den forælder, der anmoder om samvær, skal Familieretshuset hurtigst muligt og inden tre uger efter modtagelsen af en anmodning om fastsættelse af samvær træffe en midlertidig afgørelse om kontaktbevarende samvær, jf. § 29 a i forældreansvarsloven. Stk. 2. Børne- og socialministeren kan fastsætte yderligere frister for Familieretshusets behandling af § 5-sager, § 6-sager og § 7-sager.

Kommentar: Der ses et påtrængende behov for, at der indskrives konkrete tidsfrister og angivelse af hvilket rum der er for tolkning af bestemmelser som "Hurtigst muligt".

Kapitel 5 Børneenheden

Kommentarer til kapitel 5, Børneenheden: Det bør præciseres hvilken faglighed og erfaring de ansatte skal være i besiddelse af. Det skal her atter anbefales at der anvendes autoriseret personale med tilstrækkelig faglig og erfaringsmæssig viden og indsigt. Der skal således igen peges på behovet for autorisation af socialrådgivere og andre faggrupper som varetager disse opgaver.

Ingen kommentarer til Kapitel 6.

Kapitel 7 Kommunens initiativret

§ 25. Den kommunalbestyrelse, der er forpligtet til at yde hjælp til et barn efter kapitel 11 i lov om social service, jf. § 9 a i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, kan med henblik på at forebygge mistro hos barnet anmode Familieretshuset om at indlede en sag efter forældreansvarsloven, hvis der er grund til at antage, at forhold vedrørende forældremyndighed, barnets bopæl eller samvær medvirker til åbenbar risiko for, at barnets sundhed eller udvikling lider alvorlig skade. Stk. 2. Familieretshuset skal iværksætte en undersøgelse af barnets forhold på baggrund af en henvendelse efter stk. 1. Stk. 3. Hvis Familieretshuset finder, at betingelserne i stk. 1 er opfyldte, behandles sagen som en § 7-sag. Stk. 4. Familieretshuset holder kommunalbestyrelsen orienteret om behandlingen af sagen efter bestemmelserne i § 31, herunder hvis Familieretshuset afslutter sagen, uden at der træffes en afgørelse. Såfremt den kommunalbestyrelse, der har rettet henvendelse efter stk. 1, på tidspunktet for sagens afslutning ikke har forpligtelsen til at yde hjælp til barnet efter kapitel 11 i lov om social service, gives orienteringen i stedet til den kommunalbestyrelse, der er forpligtet til at yde hjælp til barnet.

Kommentarer: Der skal her rejses dyb bekymring for, at en kommunalbestyrelse overgiver vildledende og/eller ikke retvisende/forkerte data til behandling ved Familieretshuset. Det bør derfor her gøres obligatorisk, at parterne i forbindelse med at kommunalbestyrelsen anmoder Familieretshuset om at tage en sag op, inddrages og partshøres i sagens oplysning overfor Familieretshuset. Der skal igen her rettes alvorlig bekymring for den manglende mulighed for at indbringe Familierettens afgørelser for højere instans. Det bør ligeledes gøres obligatorisk, at forældre og børn orienteres og partshøres i forbindelse med Familieretshuset orientering til kommunalbestyrelsen, jf. Forvaltningslovens §§ 13, nr. 1, 2 og 3 samt § 14 a og § 14b.

Ingen yderligere kommentarer til Kapitel 8 (Se kommentarer under §5).

Ingen yderligere kommentarer til Kapitel 9 (Se kommentarer under §6).

Ingen yderligere kommentarer til Kapitel 10 (Se kommentarer under § 7).

Ingen kommentarer til Kapitel 11.

Kapitel 12 Domstolsprøvelse

Kommentarer: Den manglende adgang til prøvelse ved højere instans er fortsat meget bekymrende, idet bevisbyrden ift. vildledende og/eller faktisk forkerte/mangelfulde oplysninger hviler hos parterne som jf. udkastet har stærkt begrænsede rettigheder for hvad angår såvel partshøring som aktindsigt og medvirken. Der bør ændres markant på disse bestemmelser, således at der gives tilstrækkelig sikring af parternes retssikkerhed jf. de forvaltningsretlige garantiforskrifter.

Kapitel 13 Indbringelse af sager for Familieretten.

§ 43. Familieretshuset indbringer sager efter §§ 28, 33 og 40 for byretten. Retten benævnes Familieretten. Sagerne behandles af Familieretten efter reglerne i retsplejeloven for byretssager med de ændringer, der følger af kapitel 42 og 42 a i retsplejeloven.

§ 44. Familieretshuset indbringer efter § 43 en sag for Familieretten ved sagsøgtes hjemting. Har sagsøgte ikke hjemting her i landet, indbringes sagen for Familieretten ved sagsøgerens hjemting. 1. og 2. pkt. finder ikke anvendelse, hvis sagen er omfattet af stk. 2-6. Stk. 2. Familieretshuset indbringer en sag efter forældreansvarsloven for Familieretten i den retskreds, hvor barnet har bopæl. Hvis barnet ikke har bopæl her i landet, indbringes sagen for Familieretten ved sagsøgtes hjemting. Hvis sagsøgte ikke har hjemting her i landet, indbringes sagen for Familieretten ved sagsøgerens hjemting. 1.-3. pkt. finder ikke anvendelse, hvis sagen er omfattet af stk. 4-6. Stk. 3. Familieretshuset indbringer en sag efter børneloven for Familieretten i den retskreds, hvor barnets mor har hjemting. Har barnets mor ikke hjemting her i landet, indbringes sagen for Familieretten i den retskreds, hvor den, der efter § 17 i børneloven er part i sagen, har hjemting. Er der flere parter, bestemmer Familieretshuset, hvilken Familieret sagen skal indbringes for. 1.-3. pkt. finder ikke anvendelse, hvis sagen er omfattet af stk. 4-6. Stk. 4. En sag, der ikke indeholder en partstvist, indbringes for Familieretten ved sagsøgerens hjemting. Dog indbringes en sag om omstødelse af ægteskab efter § 23 i lov om ægteskabs indgåelse og opløsning, der anlægges af Familieretshuset, ved sagsøgtes hjemting. Stk. 5. I situationer, der ikke er omfattede af stk. 1-4, og i tvivlstilfælde bestemmer Familieretshuset, hvilken Familieret sagen skal indbringes for. Stk. 6. Uanset stk. 1-4 kan Familieretshuset bestemme, at en sag skal indbringes for Familieretten i en anden retskreds, hvis det er mest hensigtsmæssigt, at sagen behandles der.

§ 45. I sager, som Familieretshuset indbringer for Familieretten til afgørelse efter §§ 28 og 33, anses den part, der indgav anmodningen eller ansøgningen til Familieretshuset, som sagsøger under Familierettens behandling af sagen. Stk. 2. Den part, der anmoder om, at en afgørelse truffet af Familieretshuset, indbringes for Familieretten efter § 40, anses som sagsøger under Familierettens behandling af sagen. Stk. 3. I situationer, der ikke er omfattede af stk. 1 og 2, og i tvivlstilfælde bestemmer Familieretshuset, hvem der anses som sagsøger under Familierettens behandling af sagen. Stk. 4. I sager omfattet af stk. 1-3 anses den anden part som sagsøgte under Familierettens behandling af sagen.

Kommentar: Forholdet omkring sagsøger og sagsøgte skal følge de almindelige værnetingsregler i civilretten.

Stk. 5. Indeholder sagen ikke en partstvist, anses Familieretshuset som sagsøgte og modparten som sagsøger under Familierettens behandling af sagen, jf. dog stk. 6 og 7. Stk. 6. Indbringer Familieretshuset en sag omfattet af § 25 for Familieretten efter § 33, anses Familieretshuset som sagsøger under Familierettens behandling af sagen, og forældrene anses som sagsøgte.

Kommentar: Denne bestemmelse tydeliggør Familierettens mulighed for at træffe bindende afgørelse om bortadoption af et barn, uden forældrenes samtykke. Det kan ikke indskræpes kraftigt nok, at der i disse meget vidtgående sagers afgørelser skal sikres et tungt dokumenteret og helhedsorienteret professionelt og

retvisende oplysningsgrundlag.

Stk. 7. I en sag om omstødelse af ægteskab efter § 23 i lov om ægteskabs indgåelse og opløsning, der anlægges af Familieretshuset og indbringes for Familieretten efter § 28, stk. 2, nr. 2, anses Familieretshuset som sagsøger under Familierettens behandling af sagen, og ægtefællerne anses som sagsøgte.

§ 46. Familieretshusets beslutning efter §§ 44 og 45 kan ikke indbringes for Familieretten efter reglerne i denne lov.

Kommentarer: *Det er fortsat meget bekymrende at afgørelser ikke kan indbringes for den efter denne lov, eneste administrative myndighed som vil kunne behandle en klage.*

§ 47. Ved indbringelse af en sag for Familieretten sender Familieretshuset sagens akter til Familieretten.

Kommentar: *Det er igen vigtigt at det sikres at oplysningerne ikke er vildledende og/ eller faktisk forkerte samt at de fagpersoner som har stået for hhv. indsamling af oplysninger, behandling af oplysninger og vurderinger samt afgørelse i forlængelse heraf, besidder de tilstrækkelige og relevante faglige kompetencer og underlægges såvel autorisation som ansvarspådragelse jf. Straffelovens kapitel 16.*

Ingen kommentarer til Kapitel 14, 15 og 16.

Afsluttende bemærkninger: *Der ses et bekymrende fravær af overvejelser om sikring af hhv. retssikkerhed, faglighed, videnskabelig og empirisk viden samt rammer og metoder for indsatsen. Overordnet synes der ikke at være arbejdet dybdegående med sikring af de tilstrækkeligt klare og professionelt forankrede parametre samt et reelt opgør med de tidligere statsforvaltningers inadækvate håndtering af de familieretlige sager og sager, der er varetaget i tværfagligt samarbejde med hhv. forvaltninger og retssystemet. Behovet for autorisation og ansvarspådragelse ift. vurderinger og afgørelser er her særligt aktuelt. Idet der gives uhørt stor magt med vidtrækkende og potentielt livslange konsekvenser for de berørte børn og forældre samt voksne med omfattende funktionsnedsættelser handicap.*

Generelle bemærkninger:

Ministeriets lovforslag er sendt i høring til bl.a.:

Adoption & Samfund,
Adoptionsnævnet,
Adoptionspolitisk Forum,
Adoptionstrekanten,
Danish International Adoption,
Tænk tanken Adoption,
121 Adoption.
Koreaklubben,
Landsforeningen for ufrivilligt barnløse.

Bygherreforeningen i Danmark,
Dansk Arbejdsgiverforening,
Dansk Byggeri,
Dansk Erhverv,
Dansk Industri,
Foreningen af Hegnsyn i Danmark,
Landbrug og Fødevarer,

Danske Ældreråd,
Ældre Sagen,
Alzheimerforeningen,

Byretterne,
Vestre Landsret,
Østre Landsret,
Den Danske Dommerforening,
Dommerfuldmægtigforeningen,
Domstolenes Tjenestemandforening,
Domstolsstyrelsen,

Copenhagen Business School (Juridisk Institut).

Høringslisten bevidner om, at den nye Forældreansvarslov har et politisk sigte om at øge antallet af tvangsbortadoptioner, hvor loven tillige skal undersøges i forhold til det økonomiske perspektiv heraf.

Vi tager udgangspunkt i regeringens politiske hensigt med loven og de dokumenterbare følger heraf.

Yderligere materiale, der skal indgå i det lovforberedende arbejde og som er vedhæftet nærværende høringsvar.

Den danske stats konventionsmæssige forpligtelser:

CEDAW-rapport af den 15. marts 2016; Opfordringer til den danske stat, der skal indfris for at leve op til Børnekonventionen og Istanbulkonventionen. Rapporten vedlægges nærværende høringsvar.

GREVIO-Baseline Evaluation Report Denmark af 24. november 2017.

United Nations Committee on the Rights of the Child - Concluding observations on the fifth periodic report of Denmark af 29. september 2017.

IMPLEMENTATION HANDBOOK FOR THE CONVENTION ON THE RIGHTS OF THE CHILD United Nations Children's Fund (UNICEF).

Europarådet "*Striking a balance between the best interest of the child and the need to keep families together*" af 6. juni 2018.

Videnskabelig forskning:

OVERCOMING BIASED VIEWS OF GENDER AND VICTIMHOOD IN CUSTODY EVALUATIONS WHEN DOMESTIC VIOLENCE IS ALLEGED. Af RUTH LEAH PERRIN, 2017.

Neonatal pain and reduced maternal care: Earlylife stressors interacting to impact brain and behavioral development. Af Mooney Leber SM, Brummelte S. 2016.

Trauma and Psychological Distress in Latino Citizen Children Following Parental Detention and Deportation. Af Rojas Flores L, Clements ML, Hwang Koo J, London J., 2016.

The Distress of Citizen Children with Detained and Deported Parents. Af Zayas LH, AguilarGaxiola S, Yoon H, Rey GN, 2015.

A revised inventory of Adverse Childhood Experiences. Af David Finkelhor,*, Anne Shattucka, Heather Turnera, Sherry Hamby august 2015.

Epigenomic profiling of men exposed to early-life stress reveals DNA methylation differences in association with current mental state. Af B. Khulan, JR Manning, DR Dunbar, JR Seckl, K Raikonen, JG Eriksson and AJ Drake, 2014.

Early Life Stress and Physical and Psychosocial Functioning in Late Adulthood. Af Hanna Alastalo, Mikaela B. von Bonsdorff⁴, Katri Ranen, Anu-Katriina, Clive Osmond, David J. P. Barker, Kati Heinonen, Eero Kajantie, Johan G. Eriksson, 2013.

Risk of severe mental disorders in adults separated temporarily from their parents in childhood: the Helsinki birth cohort study. Af Räikkönen K, Lahti M, Heinonen K, Pesonen AK, Wahlbeck K, Kajantie E, Osmond C, Barker DJ, Eriksson JG, 2011.

Adoption, psykiske lidelser og kriminalitet blandt 15-27-årige. En landsomfattende sammenlignelig registerbaseret undersøgelse af adopterede og af stedbørn sammenlignet med ikke-adopterede i Danmark. Forskningsportalen fra Justitsministeriet af Laubjerg M & Petersson B. Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet. Københavns Universitet. Center for Sundhed og Samfund. Institut for Folkesundhedsvidenskab. Afdeling for Almen Medicin. Enhed for Medicinsk Kvinde- og Kønsforskning. www.ifs.v.ku.dk, 2010.

Longterm effects of the British evacuation of children during World War 2 on their adult mental health. Rusby JS, Tasker F. 2009.

Childhood temporary separation: longterm effects of the British evacuation of children during World War 2 on older adults' attachment styles. Rusby JS, Tasker F. 2008.

Environment and vulnerability to major psychiatric illness: a case control study of early parental loss in major depression, bipolar disorder and schizophrenia. Af O Agid, B Shapira, J Zislin, M Ritsner, B Hanin, H Murad, T Troudart, M Bloch, U Heresco-Levy and B Lerer, 1999.